

Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii (P.R.E.T.)

Scopul general al Proiectului pentru Reforma Educației Timpurii este acela de a îmbunătăți calitatea infrastructurii sistemului de educație preșcolară și de a se adresa nevoilor de bază ale copiilor prin intermediul îmbunătățirii serviciilor, pentru a le permite acestora să-și valorifice potențialul într-un grad maxim și să îi pregătească pentru un start bun la școală și în viață.

Mai precis, P.R.E.T. urmărește:

- Să îmbunătățească infrastructura actuală a sistemului de educație timpurie pentru copiii de la 3 la 6/7 ani prin reabilitarea și dezvoltarea unităților de educație;
- Să îmbunătățească nivelul calității educației preșcolare prin perfecționarea cadrelor didactice și asigurarea unor materiale didactice corespunzătoare;
- Să eficientizeze sistemul educațional prin crearea Centrelor de Resurse pentru Educație și Dezvoltare, precum și prin dezvoltarea sistemului de management educațional al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului.

Proiectului pentru Reforma Educației Timpurii se va desfășura la nivel național, în toate județele României (inclusiv municipiul București) ca parte a programului mai larg de reformă a educației timpurii din România și a strategiei complexe de reformă a educației timpurii (2005 - 2011) dezvoltate de M.E.C.T.

Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii include următoarele **componente** (direcții de acțiune):

- **Componenta 1: Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii**, având ca obiectiv îmbunătățirea infrastructurii celor mai defavorizate grădinițe, astfel încât acestea să ajungă la un standard minim de funcționare, precum și asigurarea spațiilor necesare unităților care au avut de suferit de pe urma procesului de retrocedare a imobilelor naționalizate.
- **Componenta 2: Formarea și perfecționarea personalului din grădinițe** (manageri, cadre didactice, asistente, administratori și alte categorii), în cadrul căreia se urmărește dezvoltarea și livrarea de programe integrate de dezvoltare profesională pentru educatori (aproximativ 35.000 de persoane), personalul de îngrijire - îngrijitori, asistenți, personal medical - (aproximativ 13.000), manageri (circa 2.500) și părinți.
- **Componenta 3: Dezvoltarea capacității sistemului de a oferi servicii de calitate** prin dotarea grădinițelor cu material didactic, jocuri educative și alte materiale necesare procesului de educație timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani, înființarea rețelei de Centre de Resurse pentru Educație și Dezvoltare (CRED), înființarea unor servicii specifice pentru copiii cu vârste între 0 - 6/7 ani cu dizabilități și nevoi speciale, creșterea capacității MECT și a autorităților locale de a monitoriza, evalua și dezvolta politici educaționale.

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
Unitatea de Management al Proiectelor pentru Învățământul Preuniversitar

PROIECTUL PENTRU REFORMA EDUCAȚIEI TIMPURII

Împreună pentru copii: grădinița și comunitatea

2

Modul general pentru personalul grădiniței

București
2008

Prezenta lucrare face parte din seria *Module pentru formarea și perfecționarea personalului din grădinițe* elaborată în cadrul *Proiectului pentru Reforma Educației Timpurii, Componenta 2: Formarea și perfecționarea personalului din grădinițe* cofinanțat de Guvernul României și de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE).

Lucrarea a fost realizată de o echipă de consultanți ai instituțiilor care asigură în parteneriat asistența tehnică a Proiectului: *Educația 2000+ Consulting, Asociația Centrul „Step by Step” pentru Educație și Dezvoltare Profesională și Fundația Centrul Educația 2000+.*

Echipa de coordonare din partea MECT-UMPIP:

Mihaela Ionescu
Irina Velter

Echipa de coordonare din partea Asistenței Tehnice:

Monica Dvorski
Cristiana Boca
Emilia Lupu

Coordonator serie module de formare:

Cristiana Boca

Autori:

Nicolae Irinela
Secieru Ana
Ștefănescu Doina (capitolul 3.3)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Împreună pentru copii : grădinița și comunitatea /
Cristiana Boca (coord.), Irinela Nicolae, Ana Secieru,
Doina-Olga Ștefănescu. - București : Educația 2000+, 2009
Bibliogr.

ISBN 978-973-1715-13-1

I. Boca, Cristiana (coord.)

II. Nicolae, Irinela

III. Secieru, Ana

IV. Ștefănescu, Doina Olga

371.3:373.24

Ilustrație copertă: Grădinița din cadrul Școlii nr. 2 Tulcea, grupa mare Step by Step

Design copertă: Millenium Design Group

Layout & DTP: Millenium Design Group

Coperta și interior: Millenium Design Group

© 2008 Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Unitatea de Management al Proiectelor pentru Învățământul Preuniversitar București. Toate drepturile rezervate.

Împreună pentru copii: grădinița și comunitatea

[argument]

“Fiecare copil pe care îl educăm este un OM dăruit societății”

(N. Iorga)

Știm cu toții: copiii sunt diferiți. Și totuși, câteva lucruri esențiale îi fac să fie asemenea: toți au nevoie de dragoste, de securitate, de hrană bună și de stimulare, toți simt nevoia de siguranță, de acceptare, de recunoaștere, toți caută sprijin în adult și au nevoie de acesta pe măsură ce își dezvoltă încrederea în sine și își dobândesc propria independență.

Independența spre ce anume? Independența de a fi membri participativi ai comunității, membri care știu să își asume responsabilități și să urmărească să le fie respectate drepturile.

Grădinița este unul dintre partenerii comunitari implicați și consecvenți a cărei existență în societate marchează începutul traseului educațional al copilului și primii pași către viitoarea sa devenire, de cetățean responsabil. Întregul personal al grădiniței se străduiește să acopere aceste nevoi sprijinind copilul în mod nemijlocit, prin intervenție directă și continuă.

Relația dintre comunitate și grădiniță este de determinare și susținere reciprocă. De nenumărate ori, grădinița este pusă în situația de a rezolva o serie de probleme pe care, prin dimensiunea și locul pe care îl ocupă, nu pot fi soluționate fără un sprijin adecvat și o susținere directă din partea comunității.

Pe de altă parte, comunitatea încearcă să preia tot ceea ce îi oferă societatea și în egală măsură intervențiile sistemului de educație.

Prin realizarea acestui volum ne-am propus să vă sprijinim și să oferim diferite experiențe și materiale, care să constituie un sumar bagaj necesar pentru „călătoria” pe care o întreprindeți zilnic spre și dinspre comunitate. Însoțiți de diverși parteneri de călătorie, având un bagaj adecvat, vom ajunge la finalul acestei călătorii realizând unul dintre cele mai importante obiective ale grădiniței, și anume integrarea socială a copilului.

Autorii

Note

Grădinița și comunitatea

capitolul

[1]

1. Comunitatea – un partener real

„Fiecare copil pe care îl educăm este un cetățean pe care îl câștigăm.“

Victor Hugo

Definiții

Ce este **grădinița**?

Instituție de învățământ preșcolar, destinată copiilor între 3 și 6-7 ani. Originile grădiniței de copii se găsesc în operele lui Pestalozzi, dar adevăratul lui inițiator a fost Friedrich Froebel, care le-a și dat denumirea „kindergarten“ (1837) și a conceput jocuri și material didactic specific.

(conform *Lexicon pedagogic*, 2006, pg. 146)

Ce este **educația**?

Educația este o experiență socială, în contact cu care copilul se descoperă, îmbogățește raporturile sale cu ceilalți, dobândește bazele cunoașterii și acțiunii.

(conform J.Delors, *Raport UNESCO privind Educația în secolul XX*, apud, Mircea Ștefan, 2006, pg. 99)

Ce este **familia**?

În sens larg, familia reprezintă un grup social ai cărui membri sunt legați prin raporturi de vârstă, căsătorie sau adopțiune și care trăiesc împreună, cooperează sub raport economic și au grijă de copii. În sens restrâns, familia este un grup social format dintr-un cuplu căsătorit și copiii acestuia.

(*Dicționar de Sociologie*, 1993, pg 243)

Ce este **comunitatea**?

Comunitatea reprezintă o entitate social-umană, ai cărei membri sunt legați prin locuirea aceluiași teritoriu și prin relații sociale constante și tradiționale, consolidate în timp.

(*Dicționar de Sociologie*, 1993, pg.128)

În mod firesc, părinții sunt primii educatori ai copilului. Vine apoi rândul profesioniștilor din grădinițe și școli să se ocupe de educarea și formarea copiilor printr-o metodologie și un curriculum specific vârstei acestora. Dar educația copiilor, priviți ca cei mai tineri membri ai unei comunități, este responsabilitatea întregii comunități. Ea este leagănul creșterii și devenirii copiilor ca viitori adulți responsabili de menirea lor în folosul întregii comunități.

Comunitatea de oameni care trăiesc și învață împreună constituie contextul primordial în care se desfășoară educația și are la bază următoarele caracteristici:

- Ca ființe sociale, oamenii au, din cele mai vechi timpuri, tendința firească de a se organiza în comunități guvernate de o serie de norme formale și informale care asigură funcționarea și progresul comunității.
- În cadrul comunității, în diversele domenii de manifestare, fiecare persoană are drepturi și responsabilități. Astfel, asigurarea accesului egal la educație este dreptul fiecărui membru al comunității, dar și responsabilitatea întregii comunități. Sistemul de educație devine astfel parte integrantă în viața comunității, cu toate cerințele ce decurg pentru buna lui funcționare.

- O comunitate care plasează educația printre prioritățile sale este o comunitate care acționează conștient în folosul tuturor membrilor săi. Este bine știut faptul că, pe termen lung, investiția în educație este cea mai valoroasă pentru societate.
- În cadrul unei comunități, grădinița și școala sunt instituții care asigură educația copiilor dar sprijină, în același timp preocuparea și nevoia adulților pentru perfecționare continuă și învățarea pe tot parcursul vieții.

Activitate	Personalul grădiniței
<p>Pentru a determina care este specificul propriei dumneavoastră comunități, realizați o descriere a comunității locale în care vă aflați sau cu care vă învecinați, urmărind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cum este organizată; • cum funcționează; • cine îi sunt liderii; • care sunt resursele specifice; • care sunt valorile dominante. <p>Determinați informațiile relevante pentru grădiniță, din perspective funcționării eficiente a acesteia.</p>	

În orice comunitate, **structura de putere** poate fi descrisă ca o rețea de influențe între persoane și organizații/ instituții, implicate în procese de luare a unor decizii privind comunitatea.

În cadrul unei comunități, puterea poate fi:

- putere formală (oficială), formată din factorii de decizie (numiți sau aleși) care își asumă oficial înfăptuirea voinței comunității cu ajutorul mecanismelor guvernamentale;
- putere informală, alcătuită în principal din lideri de opinie, care influențează procesul de luare a deciziilor într-un mod neoficial.

Instrumentele cele mai utile prin care vă puteți menține legăturile cu comunitatea sunt liderii, întrucât aceștia sunt cei care o reprezintă.

Definiții

Lider: persoană care exercită putere sau o mare influență în cadrul unor grupuri sociale de diverse mărimi (societăți, națiuni, comunități, organizații, grupuri mici). Atributul definitoriu al unui lider este exercitarea funcției de conducere, luarea deciziilor.

Grupuri de interese: organizații constituite care, în vederea intereselor pe care le gestionează, vor căuta (câteodată prin toate mijloacele) să influențeze puterile publice.

Liderii de opinie sunt implicați în mai multe grupuri de interes.

Aplicație	Echipa din grădiniță
<p>Discutați în grup pentru a răspunde la întrebarea: Ce ne dorim de la comunitate? Încercați să completați lista următoare în funcție de specificul comunității și al grădiniței:</p> <ul style="list-style-type: none"> • implicare în activitățile grădiniței; • sprijin direct și indirect; • îmbunătățirea climatului educațional; <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Continuați discuția identificând răspunsurile la întrebarea: Ce ne poate oferi comunitatea? Gândiți-vă întâi la resurse umane și apoi la cele materiale. Realizați o ierarhie a resurselor comunității pornind de la cele mai accesibile până la cele care vi se par foarte îndepărtate. De exemplu: implicarea în asigurarea securității copiilor etc.</p>	

Atunci când părinții, copiii și ceilalți membri ai comunității se consideră parteneri în educație, se creează o comunitate de suport care începe să funcționeze.

Grădinița reprezintă un sprijin pentru comunitate și nu doar un loc în care copiii își însușesc cunoștințe. Din acest motiv, parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială și necesară în organizarea grădiniței și a grupei de preșcolari. Atunci când membrii comunității sunt implicați în activități ale grădiniței precum concertele, serbările, spectacolele desfășurate de copii atât în grădiniță, cât și în afara ei, sau atunci când copiii participă la activități de ecologizare a împrejurimilor sau fac vizite pentru a cunoaște specificul local, toți cei implicați trăiesc experiențe valoroase de învățare în situații noi.

2. Rolul grădiniței în comunitate

În fiecare zi copiii învață despre oameni și locuri din comunitatea lor atunci când își însoțesc educatoarele sau părinții în plimbări și vizite, dar și în cadrul activităților desfășurate în grădiniță.

Grădinița, prin implementarea proiectelor, caută soluții prin care să fie utilă societății, dar și privită pe măsura investițiilor și speranțelor.

Parteneriatele organizate de grădinițe pot conduce la:

- formarea unei rețele de sprijin comunitar, complementar grădiniței, pentru realizarea unor obiective;
- cunoașterea specificului cultural, a valorilor mediului comunitar;
- antrenarea membrilor comunității în luarea unor decizii privitoare la dezvoltarea grădiniței;
- oferirea unui suport material și cultural copiilor din grădiniță;
- invitarea membrilor comunității la momentele festive sau la evenimentele importante ale grădiniței;
- participarea copiilor din grădiniță la unele manifestări festive organizate de comunitate;
- stimularea continuă a învățării și introducerea copilului în ambianța școlii prin formarea reprezentărilor despre școală.

Aplicație

Educatori

Analizați împreună textul următor apărut într-o revistă națională cu apariție săptămânală: „La grădinița nr. X din București, educatoarea Carmen Mihaela V., o educatoare extrem de apreciată, care nu a putut refuza înscrierea anul trecut a 37 de copii în grupă (culmea este că reușește să se ocupe diferențiat de fiecare în parte și să-i formeze ca grup) a apelat la mijloacele IT pentru comunicarea cu părinții. În urmă cu câțiva ani, unul dintre copii avea nevoi speciale de atenție. Un copil bun, care lucra temele în clasă foarte bine, avea momente când devenea agresiv cu sine sau cu cei din jur. Acest lucru era greu de demonstrat părinților pentru a lua măsurile potrivite. Alături de părinții copilului, educatoarea a organizat un sistem de supraveghere a activității din grupă, înregistrând CD-uri pentru a le prezenta părinților. După o perioadă de timp, părinții au înțeles nevoia suplimentară de atenție a copilului și principala măsură avută în vedere a fost înscrierea la școală într-o clasă cu mai puțini copii, tocmai pentru i se acorda copilului atenția de care are nevoie”.

(IT-ul ca mijloc de educație a copilului mic, eWeek, nr. 207, București, 2008)

Acesta este un exemplu concludent în care parteneriatul grădiniță–familie a dat rezultate. Educatoarea a ales să trimită părinților înregistrări video care să îi susțină îngrijorarea cu privire la comportamentul copilului. Părinții au înțeles, urmărind aceste înregistrări, că trebuie să își ajute copilul și împreună cu educatoarea au stabilit ce au de făcut.

Ce rol a jucat mass-media în această situație? Cum interpretați articolul din perspectiva cadrelor didactice ale grădiniței? Dar din perspectiva beneficiilor aduse comunității? Discutați despre beneficiile articolului pentru toți cei implicați (grădiniță, părinți, comunitate). Considerați că sunt și aspecte de îmbunătățit în situația prezentată?

Marea provocare pentru educatorul de azi o reprezintă propunerea și derularea unor activități în parteneriat, care necesită creativitate și imaginație în inițiere, dinamism în organizare și desfășurare, toleranță și flexibilitate în luarea deciziilor și responsabilitate în evaluare.

Pentru a desfășura un proiect de succes în parteneriat cu actorii comunitari trebuie să cunoaștem arta de a ști să răspundem, în egală măsură, nevoilor comunității.

Rețineți

- Un parteneriat de succes, implică:
 - să identificăm scopuri, interese comune, utile partenerilor și întregii comunități;
 - să găsim modul optim pentru atingerea scopului propus;
 - să organizăm și să conducem resursele disponibile pentru a atinge scopul propus;
 - să identificăm adecvat competențele celor implicați în proiecte folosindu-le la maxim;
 - să putem combina eficient atitudini, abordări și diferite tehnici care se pot aplica unor sarcini diferite;
 - să utilizăm cu succes schimbarea în folosul grădiniței și al comunității.

Exemple de proiecte reușite:

- „O zi, un continent – Europa“: partener: Centrul de Informare al Uniunii Europene; produse ale proiectului: vizite, expoziții, albume de fotografii.
- „Să creștem într-un mediu sănătos“: concursuri organizate în colaborare cu Crucea Roșie.
- „Valori în multiculturalitate“: produse ale proiectului: serbări, expoziții culinare, vizite.
- „Uși deschise“: activități comune cu diferiți parteneri comunitari (școli, muzee, biblioteci, fundații).
- Crearea unor Centre de resurse pentru părinți și comunitate.

ABC-ul parteneriatelor educaționale

capitolul [2]

1. De ce parteneriate locale?

La ora actuală deciziile, acțiunile și rezultatele educației nu mai pot fi realizate decât împreună cu toate mediile responsabile: familie, școală și comunitate, pentru aceasta fiind nevoie de un nou concept care să întărească această relație: „parteneriat educațional“.

Definiții

Ce este **parteneriatul**?

Parteneriatul reprezintă procesul de colaborare dintre două sau mai multe părți care acționează împreună pentru realizarea unor interese sau scopuri comune.

Modele de parteneriat

- În țările dezvoltate, cu deosebire pe continentul nord-american, parteneriatele școală–familie–comunitate sunt esențiale în procesul de educație a elevilor și în succesul lor la școală. Dovada o reprezintă faptul că Departamentul de Educație al SUA are un subsecretar de stat pentru servicii comunitare și parteneriate și un director pentru parteneriate educaționale și implicare a familiei. De asemenea, la nivelul fiecărui stat și district al organizării administrative americane se găsesc responsabili oficiali care se ocupa de servicii educaționale comunitare. (conform www.communitypartnershipschool.org)
- În fiecare țară din Uniunea Europeană există structuri formale de participare a părinților în sistemul educațional. Legislațiile și proiectele de reformă educațională ale anilor '90 au definit, în majoritatea țărilor, noi legi referitoare la participarea parentală în sistemele educaționale.

Tipuri de parteneriat

Primul criteriu de clasificare a parteneriatelor se referă la **forma parteneriatului stabilit**. În funcție de aceasta, după propunerea autorilor Luciana-Simona Velea, Nicolae Toderaș și Mihaela Ionescu, se disting:

- Parteneriatul informal – între părți asemănătoare, care se cunosc destul de bine sau care au avut ocazia să mai lucreze împreună anterior. Scopul stabilit este specific fiecăreia dintre părți și fiecare parte se poate implica în realizarea acestuia. Acesta poate fi pe o perioadă scurtă sau lungă de timp. De exemplu, realizarea unei reviste a grădiniței, organizarea unei excursii etc.

- Parteneriatul formal – între părți diferite ca formă de organizare și ca misiune instituțională, dar care se coalizează pentru rezolvarea unei anumite probleme. Domeniul de activitate și interesul comun este liantul acestui tip de parteneriat. De obicei, parteneriatele formale sunt stabilite pentru o perioadă îndelungată și fiecare parte implicată are de îndeplinit seturi de acțiuni pe care trebuie să le întreprindă. Un exemplu de parteneriat la nivelul grădiniței ar fi cel încheiat cu autoritățile locale, pentru îngrijirea unui parc de către copii și părinți sau pentru organizarea unei expoziții tematice cu ocazia „Zilelor localității“.

A doua distincție se referă la **obiectivul parteneriatului stabilit**. Conform acestui criteriu, se deosebesc:

- Parteneriatul operațional – procesul de cooperare se realizează în baza unui proiect concret.

Proiectul poate fi propus de către una dintre părți sau poate fi rezultatul unei preocupări comune. Un exemplu relevant pentru domeniul învățământului preșcolar poate fi realizarea unui post local de radio pentru copii.

- Parteneriatul de reprezentare – acest tip de conlucrare se stabilește datorită faptului că este nevoie de o coalizare pentru realizarea unui scop comun. Un exemplu relevant pentru domeniul grădinițelor este cazul consiliului părinților, uniunea grădinițelor din mediul urban, consilii, alianțe, forumuri, coaliții etc.

O a treia distincție se referă la **modul de finanțare a parteneriatului** și identifică:

- Parteneriat care necesită finanțare – scopul propus este unul complex și necesită finanțare. Acest tip de parteneriat se bazează pe o redistribuire a sarcinilor financiare între părți. Un partener poate implementa o anumită acțiune, iar alt partener poate finanța respectiva acțiune. În comparație cu parteneriatul care nu necesită finanțare, acesta este mai greu de stabilit, negocierile financiare fiind, de regulă, mai anevoioase. Spre exemplu organizarea, într-un mare magazin, a unui concurs pentru copii finalizat cu premii acordate de către partenerul gazdă.

- Parteneriat care nu necesită finanțare – scopul propus poate fi realizat cu resurse minime, care nu implică obligatoriu alocarea unor resurse financiare speciale. Elementul primordial al acestui tip de parteneriat este tocmai participarea membrilor unei comunități. De exemplu: realizarea unor vizite la care să participe copiii, părinții și personalul grădiniței sau organizarea unei activități de ecologizare a localității în care locuim etc. De obicei, acest tip de parteneriat este de durată redusă și are efecte imediate.

De asemenea, în funcție de **durata parteneriatului**, există:

- parteneriatele pe termen scurt: de tipul celor întâlnite în perioada sărbătorilor culturale sau religioase, organizate în funcție de specificul localității (de exemplu, parteneriatul „Împreună de Crăciun“ desfășurat împreună cu Consiliul Local pe durate de două, trei săptămâni și încheiat cu un eveniment festiv).
- parteneriatele pe termen lung, cele precum proiectul „Să citim pentru mileniul III“ desfășurate împreună cu școala și cu biblioteca locală pe perioade mai lungi de unu, doi ani, în funcție de nivelul grupei de preșcolari,

Rețineți

Parteneriatul presupune:

- existența a două sau mai multe părți;
- interesul comun, liantul dintre părți; dacă cineva nu este interesat de un anumit proces sau de o anumită problemă, nu se poate miza pe o implicare totală în soluționarea respectivei probleme;
- scopul final, stabilirea scopului final al acțiunii realizate în parteneriat este unul dintre indicatorii de succes; de obicei, scopul final este negociat și presupune implicarea fiecărei părți;
- relaționare și colaborare: întreaga durată a parteneriatului trebuie să cuprindă cooperarea și relaționarea dintre părți.

2. Cine pot fi parteneri?

Alegerea potențialilor parteneri poate fi făcută cu ajutorul unei autoevaluări răspunzând unor întrebări (conform S.Velea, M.Ionescu, N.Toderaș, 2006) cum ar fi:

- „Cine suntem?“
- „Ce dorim să facem?“
- „Pentru cine dorim să facem?“
- „În cât timp dorim să realizăm respectiva acțiune?“
- „De ce resurse avem nevoie?“
- „De ce resurse dispunem?“
- „Ce putem face de unii singuri și ce trebuie să facă partenerul?“

- „Ce îi putem oferi partenerului?“
- „Ce putem să facem dacă nu ne găsim un partener viabil?“ ș.a.

Aceste întrebări ne pot ajuta la stabilirea „portretului“ viitorului partener pentru realizarea activității propuse.

Aplicație

Personalul grădiniței

Scopul exercițiului este de a determina actualii și posibii parteneri în proiectele grădiniței. În grupuri mici (5-6 persoane) listați pe două coloane astfel:

- partenerii cu care a colaborat grădinița dumneavoastră în ultimii 2 ani școlari;
- partenerii cu care ar trebui să colaboreze grădinița în următoarea perioadă.

Care dintre partenerii enumerați pot constitui o resursă reală și eficientă în condițiile extinderii sau dezvoltării activităților grădiniței?

Rețineți

Partenerii posibili ai grădiniței:

- părinți, asociații ale părinților;
- instituții de educație: grădinițe, școli, licee, universități, palate ale copiilor, centre de resurse educaționale sau asistență psihopedagogică etc.;
- agenți educaționali: cadre didactice, specialiști (psiholog, consilier școlar, logoped, psihopedagog, kinetoterapeut), bibliotecari, muzeografi, organizații nonguvernamentale care acționează în domeniul educației și protecției copilului etc.);
- membrii ai comunității cu influență asupra creșterii, educării și dezvoltării copilului (medici, reprezentanții bisericii, ai Poliției, ai Consiliilor locale, mediatorul școlar, mediatorul sanitar etc.);
- reprezentanți ai unor instituții: Primăriei, dispensare, instituții de cultură (teatre, muzee, biblioteci etc.), instituții religioase, pompieri, Poliție, agenții de protecție a mediului, fundații, organizații nonguvernamentale, agenți economici.

Aplicație

Personalul grădiniței

Colaborarea multi-instituțională este un proces care implică toate cadrele didactice, de aceea trebuie să existe o activitate la nivelul grădiniței în urma căreia să se stabilească o listă cu potențialii parteneri ai grădiniței. Vă oferim un exemplu de activitate de elaborarea a unei hărți a factorilor interesați, pe care o puteți adapta nevoilor și situațiilor concrete din grădiniță.

Elaborarea hărții factorilor interesați

Această activitate se desfășoară cu un grup de maximum 10 persoane. Dacă la această activitate participă mai multe persoane e util să realizați două hărți, deoarece este dificil pentru fiecare să participe activ într-un grup mai numeros, iar timpul necesar desfășurării activității ar crește.

Materiale necesare:

- foaie mare de hârtie pe care să fie desenate opt cercuri concentrice, numerotate de la 1 la 8, din centru spre margini;
- bilețele cu numele instituțiilor cu care grădinița poate colabora, instituții la care coordonatorul activității s-a gândit deja;
- bilețele necompletate.

Participanților li se cere să identifice care sunt potențialii factori interesați să colaboreze cu grădinița. Bilețelele cu numele instituțiilor sunt plasate în jurul cercului, iar participanții sunt rugați înaintea activității să vadă care sunt instituțiile, organizațiile și persoanele propuse și să adauge alte

opțiuni pe bilețelele necompletate, fără a discuta cu ceilalți membri ai grupului.

Fiecare participant are dreptul de a muta un singur bilețel, o singură dată și într-un singur spațiu (exemplu: de la 6 la 5). Bilețelele nu pot fi mutate decât din exterior spre centru printr-o singură mișcare și nu pot fi mutate înapoi. Dacă participanții consideră că locul pe care îl ocupă un bilețel este corect, nu este nevoie să îl mute.

După ce toate bilețelele au fost plasate pe cerc, cel care coordonează activitatea va începe discuțiile, întrebând dacă toți participanții sunt de acord cu plasarea bilețelor și încercând să ajungă la un consens privind situarea finală a bilețelor pe hartă. Coordonatorul trebuie să indice orice omisiune evidentă.

Rezultatele acestei dezbateri vor fi rezumate și vor putea fi subiectul unei întâlniri viitoare în urma căreia să se decidă cum trebuie să colaboreze grădinița cu fiecare organizație, instituție sau persoană.

(adaptare după Godfrey Claff, 2006)

3. Cum se stabilește un parteneriat ?

Pentru realizarea unui parteneriat trebuie stabilite câteva forme de relaționare necesare. Astfel, trebuie respectate cele patru condiții de realizare ale acestui proces: **comunicare**, **coordonare**, **cooperare** și în final, **parteneriat**. Aceste distincții sunt importante pentru decizia privind tipul de relaționare pe care se poate miza, pentru un anumit partener din cadrul comunității.

Se observă că procesul de colaborare pornește de la un nivel inferior, cel al comunicării și tinde spre un nivel superior, cel al parteneriatului. Cu alte cuvinte, parteneriatul este o formă avansată a relației dintre două sau mai multe părți. În aceeași ordine de idei, cooperarea și coordonarea sunt formele intermediare care facilitează stabilirea unui parteneriat.

Dacă în cazul comunicării nu există nici un scop comun, dar există un cadru al schimbului de idei și sugestii, atunci, în cazul parteneriatului, scopul final și comun este similar cu scopul individual al fiecărei părți.

În cazul coordonării, scopul final este separat în două părți distincte și nu este similar scopului final individual, iar în cazul cooperării, scopul final și comun este unul unitar, dar necorespunzător întocmai scopului final individual.

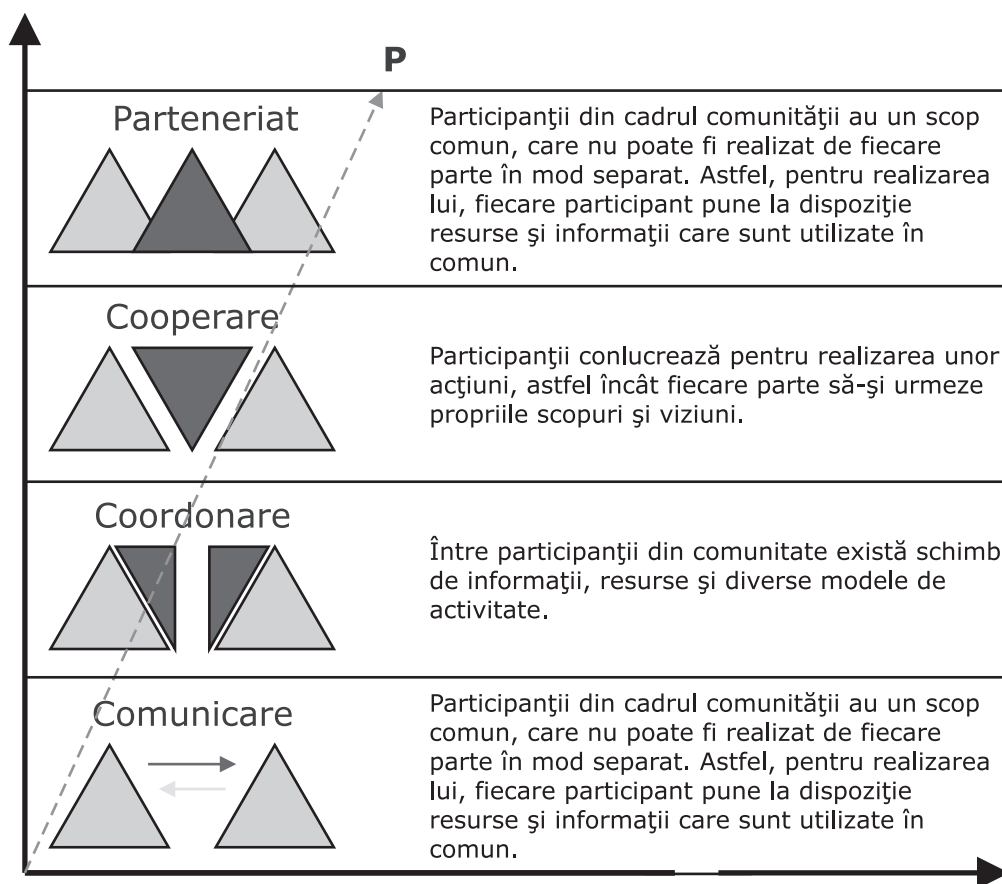

Fig. 1. De la comunicare, la parteneriat (adaptat după www.win-win.ro)

Această reprezentare grafică poate servi ca exemplu relevant pentru nivelul optim de atins și pentru a conștientiza care este gradul responsabilităților care trebuie asumate atunci când se stabilește un parteneriat.

Pentru unele tipuri de activități, este utilă încadrarea unor parteneri la nivelul comunicării, iar a altora la nivelul coordonării. În schimb, pentru alte tipuri, se impune încadrarea aceluiași parteneri la nivele superioare. Prin urmare, colaborarea dintre parteneri trebuie să se realizeze într-o manieră dinamică, flexibilă.

Odată ce s-au făcut distincțiile corespunzătoare între formele de relaționare, se pot enumera și pașii care trebuie urmați pentru stabilirea unui parteneriat eficient și de durată.

Rețineți

- Pașii enumerați pot fi adaptați pentru fiecare activitate în parte.
- Deși nu există rețete de succes, respectarea următorilor pași poate ajuta la construirea unui parteneriat de durată.

Un parteneriat se realizează astfel:

Pasul 1. Constituirea grupului de lucru la nivelul grădiniței

Pentru a asigura succesul proiectului este foarte important să identificăm în cadrul grădiniței acele persoane potrivite proiectului ales. Acestea trebuie să dorească să se implice în proiect, să aibă acele cunoștințe și abilități în concordanță cu subiectul propus și, nu în ultimul rând, să aibă calități de comunicare și relaționare.

Pasul 2. Autoevaluarea

Grupul de lucru stabilit la nivelul grădiniței trebuie să-și analizeze nevoile și resursele interne de care dispune. Apoi, este util să identifice, pe de o parte, factorii care ar încuraja, stimula și sprijini campania, pe de altă parte, factorii care ar împiedica și ar constrânge realizarea cu succes a campaniei respective. În același timp, se aplică aceeași analiză și asupra oportunității de a stabili relații de parteneriat cu alte organizații similare sau care pot sprijini campania.

Pasul 3. Identificarea posibililor parteneri

Posibilii parteneri trebuie să răspundă nevoilor și cerințelor campaniei. Astfel, Grupul de lucru ar trebui să ia în considerare misiunea, obiectivele, istoricul, experiența, referințele despre un anumit partener. Este bine să se stabilească o listă a posibililor parteneri pe criteriul necesității, relevanței și al importanței acestora.

Pasul 4. Contactarea partenerilor selectați

Inițial, Grupul de lucru va trebui să simuleze modul în care va arăta parteneriatul, cum va fi el realizat, ce rezultate va produce, ce așteptări are fiecare parte de la parteneriat. Apoi, va trebui să întreprindă acțiuni de contactare și abordare directă a partenerilor selectați. Se va realiza și o negociere asupra responsabilităților fiecărei părți. Această etapă se poate solda fie cu un acord al partenerului selectat, fie cu un refuz. În cazul acordului, se trece la etapa următoare, iar în cazul refuzului, se repetă pasul 3 cu un alt posibil partener, dintre cei identificați în pasul 2.

Pasul 5. Testarea

În cazul în care contactarea partenerului s-a finalizat cu succes, Grupul de lucru va trebui să planifice, să deruleze și să evalueze o activitate mai simplă din cadrul campaniei, pentru a vedea dacă parteneriatul este într-adevăr viabil și demonstrează că sunt șanse pentru a funcționa eficient. Această etapă este importantă pentru a evita consumul de resurse, fără predicția succesului - pe baza rezultatelor intermediare. Dacă rezultatele intermediare sunt încurajatoare, relația dintre Grupul de lucru și partenerul respectiv se va intensifica și va căpăta o nouă dimensiune, specifică pasului următor.

Pasul 6. Creșterea

Acest pas presupune intensificarea relațiilor, prin renegocierea celor stabilite în pasul 3. Aceasta demonstrează existența încrederii între grădiniță și partenerul ales. De obicei, atingerea acestui pas face posibil un parteneriat durabil și eficient.

Acești pași, prezentați succint, nu sunt pași canonici, care trebuie să fie respectați întocmai. Procesul este de fapt unul firesc care îmbină armonios și conform necesităților etapele realizării unui parteneriat eficient.

Cum se aleg partenerii?

Exista câteva principii pe care trebuie să le respectăm atunci când dorim să realizăm un parteneriat durabil și eficient. Aceste principii vor ajuta la construirea parteneriatului astfel ca partenerii să conștientizeze importanța contribuției fiecăruia dintre ei.

Principiul indispensabilității

Există anumite instituții de care trebuie ținut seama în demersurile partenerilor. De obicei, aceste instituții sunt cele care dețin resursele principale sau expertiză, într-o comunitate, iar grădinița are datoria de a încerca să le antreneze în demersurile sale. De exemplu, campania de educație ecologică și protejarea mediului nu are semnificația dorită, dacă nu este sprijinită de către Consiliul Local.

Principiul egalității

Conform acestui principiu, fiecare partener trebuie să fie tratat egal și fără nici un fel de discriminare. Uneori acest principiu este dificil de respectat (mai ales când unii adulți au dificultăți în a aprecia opiniile tinerilor sau ale copiilor).

Principiul responsabilității

Orice responsabilitate asumată trebuie realizată conform înțelegerii inițiale pentru atingerea scopului final. Dacă una dintre părți nu-și îndeplinește obligațiile, atunci scopul final poate fi imposibil de realizat. De aceea, este important ca în momentul stabilirii parteneriatului să se precizeze cu exactitate toate situațiile și riscurile posibile.

Principiul flexibilității

Parteneriatul presupune ca părțile să coopereze și să comunice permanent. De multe ori, specificul instituțiilor, ideile și interesele partenerilor nu corespund între ele. Astfel, pe parcursul desfășurării activității, în parteneriat, trebuie să se manifeste un anumit grad de flexibilitate și înțelegere. Partenerii trebuie să evite comportamentul rigid. (De exemplu, să ne imaginăm că, pentru realizarea unei campanii, Grupul de lucru a elaborat un comunicat de presă, care nu se ridică la standardele specialiștilor din presă. Prin urmare, partenerii media trebuie să manifeste înțelegere și să ofere sprijin pentru redactarea comunicatului.)

Rețineți

Cum creăm un parteneriat?

- Alegem o temă și un grup de lucru care să reflecte interesul grădiniței.
- Căutăm și selectăm viitorii parteneri.
- Găsim punctele comune.
- Purtăm discuții care pot dezvolta diferite interese.
- Facem schimburi de idei.
- Dacă reușim să stabilim o bază pentru viitorul parteneriat, fixăm etape concrete de contact cu partenerii.

Cum pregătim politicile și strategiile de implicare?

Pentru pregătirea politicilor este importantă stabilirea rolurilor pentru toate persoanele implicate:

Directorul grădiniței – are un rol important în amplificarea participării părinților și a comunității în activitatea grădiniței, precum și în stabilirea legăturilor cu agențiile de lucru din afara grădiniței, prin unele din atribuțiile sale:

- Analizează activitățile curente ale grădiniței.
- Centralizează opiniile factorilor interesați de ceea ce trebuie să se întâmple în viitor.
- Se preocupă de realizarea în grădiniță a unui mediu incluziv, care să faciliteze implicarea părinților și a membrilor comunității în procesul de învățare.
- Elaborează (în echipă) politici școlare de participare.
- Elaborează (în echipă) planul anual de activitate.

Cadrele didactice – au un rol esențial în stabilirea parteneriatelor, iar directorul poate alege o persoană care să conducă procesul. Cadrele didactice:

- Introduc teme de interes care să atragă colaborarea părinților.
- Organizează ateliere de lucru despre curriculum pentru părinți.
- Vin în întâmpinarea preocupării părinților legate de educația copiilor prin organizarea de activități extrașcolare.
- Organizează întâlniri în cadrul cărora să îi consilieze pe părinți în vederea alegerii școlii.

Aplicație

Personalul grădiniței

Dezvoltarea propriului program de participare la nivelul grădiniței

1. Realizați o *evaluare a gradului actual de participare a părinților* și a comunității la „viața” grădiniței dumneavoastră, pentru a vedea unde vă situați. Această evaluare se poate exprima atât în indicatori cantitativi (Câți părinți vizitează grădinița? Câte parteneriate se desfășoară în acest an școlar?...), dar și calitativi (Părinții se implică în deciziile importante privind educația copiilor lor? Ce decizii au fost influențate de opinia părinților?....)
2. Stabiliți o *politică de participare*, din care să reiasă modalitățile prin care vreți să vă îmbunătățiți activitatea din perspectiva participării comunității. Documentul trebuie redactat într-un limbaj simplu, pe care toată lumea să îl înțeleagă.
3. Transformați politica de participare într-o *strategie de participare*. Luați fiecare articol din politica de participare și specificați modul în care intenționați să îl puneți în practică, încercând să răspundeți la următoarele întrebări:
 - Ce acțiune va avea loc?
 - Cine este responsabil să verifice dacă această acțiune are loc sau nu?
 - Cine va fi implicat în desfășurarea acțiunii?

4. Ce rezultă în urma colaborării?

Beneficii ale parteneriatului

I. Dialogul și conlucrarea facilitează schimbul de idei între părți!

Parteneriatul este modalitatea prin care două sau mai multe părți decid să acționeze împreună pentru atingerea unui scop comun sau pentru rezolvarea unei probleme. Unele probleme sunt mai ușor de detectat și de explicat, altele nu. De aceea, pe lângă forma de colaborare pe care o oferă, parteneriatul poate sesiza diverse aspecte pe care nu am reușit să le analizăm individual. Dialogul și conlucrarea facilitează schimbul de idei între părți, nuanțând aspectele cele mai importante ale unei probleme. Unele dintre aspecte pot fi știute, altele pot fi noi. Parteneriatul face posibilă completarea punctelor forte ale fiecărei părți, generând totodată noi idei.

II. Parteneriatul anticipează și previne unele probleme!

Un alt beneficiu al parteneriatului constă în anticiparea și prevenirea anumitor probleme și evitarea apariției altor probleme, ca efecte colaterale ale intervenției noastre. Deoarece problemele sunt legate între ele, soluționarea uneia poate cauza o serie de efecte.

Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea grădiniței și a grupei de preșcolari. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Formați grupuri mici (5-6 participanți) și propuneți mai multe modalități de rezolvare a următoarei situații: în grădinița dumneavoastră există o „problemă” care de mai mult timp nu își găsește rezolvarea: „Amenajarea spațiului de joacă din curtea grădiniței cu dotări specifice: tobogane, leagăne, băncuțe, parcursuri aplicative distractive, etc.”.

- Cum ați rezolva dumneavoastră această situație?
- Propuneți mai multe alternative!

Plan de întrebări:

1. Care din părinții grădiniței se pot implica, de exemplu, în elaborarea proiectului de amenajare a spațiului exterior?
2. Care pot fi argumentele pentru administrația locală pentru a susține importanța jocului în aer liber pentru realizarea dezvoltării globale a copilului? Cine poate redacta argumentul?
3. Cum pot fi implicați copiii în rezolvarea acestei probleme?

III. Parteneriatul oferă o alternativă!

Dacă parteneriatul este analizat dintr-o perspectivă instituțională, atunci se poate constata că modalitatea de conlucrare poate fi o alternativă la anumite acțiuni pe care trebuie să le realizeze instituțiile specializate. Uneori, instituțiile nu pot să-și îndeplinească sarcinile fără sprijin din partea altora, fie pentru că nu posedă resurse materiale, fie pentru că nu au capacitățile necesare – resurse umane specializate. De exemplu, grădinițele trebuie să ofere o gamă din ce în ce mai largă de discipline opționale sau de programe educaționale și în acest caz, parteneriatul cu firme specializate sau cu organizații nonguvernamentale care activează în domeniul respectiv de interes (de exemplu, educație pentru sănătate, ecologie) ar putea produce o coalizare pe baza intereselor și valorilor comune.

IV. Parteneriatul încurajează inovația!

Parteneriatul constituie un mediu prielnic pentru crearea de soluții noi, a unor modalități inedite de lucru. Acolo unde mai multe persoane sau instituții analizează o situație, reflectează asupra soluțiilor și propun variante de lucru, cresc șansele de formulare a unor idei noi, de construire a unor modalități creative de lucru, de oferire a unor soluții ingenioase.

V. Parteneriatul stimulează participarea activă și responsabilă a tuturor la viața comunității!

Gradul de activism și de interes al cetățenilor este variat: unii sunt foarte activi, alții, mai puțin. Există și o categorie de persoane care sunt interesate să participe, dar nu dispun de resursele și de capacitățile necesare pentru a acționa eficient. Parteneriatul oferă această posibilitate a schimbului de resurse. Cetățenii interesați de problemele și de perspectivele comunității se pot ralia pentru elaborarea și implementarea unor soluții sau direcții de dezvoltare. Acest proces contribuie la dinamizarea vieții comunitare și influențează gradul de participare a cetățenilor la viața comunității. Mai mult, parteneriatul îi stimulează și pe cei care sunt mai puțin interesați, demonstrându-le că există oricând o alternativă la pasivitate și la indiferență.

Parteneriatul constituie și un factor motivant: pentru unii, satisfacția constă în faptul că ideile lor sunt puse în valoare și sunt apreciate de ceilalți, iar pentru alții, în faptul că pot fi utili cu ceva comunității din care fac parte.

Exemplu de bună practică

ENO, ziua plantării arborilor

Pe 21 septembrie 2007 - Ziua Internațională a Păcii, copiii Grădiniței cu orar normal nr. 22 Constanța, împreună cu educatoarele și părinții, au luat parte la evenimentul internațional ENO, Ziua Plantării Arborilor

- Jurnalul ENO
- „Mie mi-a plăcut că a început să plouă și toți pomii au primit multă apă!” (Simona, participant la proiect, 5 ani)
- „Bucuria copilului meu a fost atât de mare și simțul responsabilității s-a dezvoltat așa de mult, încât de câte ori trecem prin parcul de la Gară copilul vrea să udăm copacii grădiniței noastre!” (Ana Maria Ivan, mamă):
- „Deși a fost o zi friguroasă și ploioasă, acțiunea s-a bucurat de succes, în sensul că am reușit să plantăm cinci copăcei, în loc de trei câți ne propusesem și acum putem spune că am început să plantăm o pădurice în mijlocul orașului.” (Georgeta Adam, educatoare)

Exemplu de bună practică

Dacă grădinița dvs. este un spațiu intercultural, discutați în echipa grădiniței și identificați posibili parteneri pentru a colabora într-un proiect cu tema: „Cultura mea, cultura ta, cultura noastră – Grădinița ca mozaic intercultural”.

Proiectul poate avea drept scop:

- prezentarea diversității etnice zonale;
- cunoașterea valorilor culturale și spirituale ale membrilor comunității.

Activități posibile:

- pregătirea unor dansuri cu specific etnic;
- pregătirea unor rețete simple specifice grupurilor etnice implicate cu sprijinul familiilor copiilor;
- ilustrarea rețetelor și crearea unei cărți de bucate speciale;
- realizarea unui album de fotografii cu costume tradiționale.

5. Cum pot fi promovate interesele grădiniței în comunitate?

Motivația unor activități de parteneriat este înțelegerea necesității de a integra grădinița în mediul comunitar ca partener egal și consecvent în formarea viitorului cetățean.

Activitățile desfășurate în parteneriat sunt modalități propice pentru atingerea unor astfel de scopuri, la acestea se adaugă plăcerea de a fi alături de colegi, activitățile desfășurându-se într-o atmosferă de voie bună, având, pe lângă valoarea social-educativă, un efect reconfortant.

Proiectele educaționale realizate cu diferiți parteneri locali sunt, de obicei, foarte atractive, iar copiii participă activ și eficient la acestea. Stimulându-le interesul și inițiativa copiii solicită participarea, implicarea în mai multe activități de acest fel.

Exemple de proiecte în parteneriat

- „Inimi în inima naturii” – proiect educațional care are drept scop formarea și dezvoltarea capacităților și abilităților de experimentare și explorare, investigare a realității, folosind instrumente și procedee specifice, dar și dezvoltarea interesului și responsabilității pentru menținerea unui mediu echilibrat și nepoluat în care grădinița este parteneră cu o asociație silvică zonală.
- „Vreau să fiu școlar” – proiect educațional în parteneriat cu alte grădinițe și școli locale prin care se urmărește facilitarea tranziției preșcolarilor la condițiile mediului școlar.
- „Cum să fiu sănătos” – proiect educațional care își propune formarea și dezvoltarea atitudinilor pozitive privind igiena corporală, igiena individuală și colectivă, pentru eliminarea și diminuarea situațiilor de risc în ceea ce privește sănătatea și securitatea copiilor, în parteneriat cu dispensarul din localitate.

Aceste tipuri de parteneriate derulate în parteneriat comunitar urmăresc stimularea și formarea mai multor tipuri de inteligențe.

Exemplu de bună practică

Parteneriatul dintre Grădinița „Piticot” și Palatul Copiilor cu tema „S.O.S. Terra”, desfășurat în perioada mai-iunie și având ca scop deschiderea unei expoziții cu vânzare a tablourilor realizate de copii, pentru colectarea unor fonduri necesare înlocuirii tuturor coșurilor de gunoi din cele două instituții și aprovizionarea lor cu pubele speciale pentru reciclarea deșeurilor de plastic/ de hârtie.

În realizarea acestor tipuri de activități sunt antrenați cei mai importanți factori în actul educațional: copiii, familia, grădinița și comunitatea locală, iar prezența sistematică a părinților și a comunității în „viața grădiniței” sporesc interesul pentru educarea integrală a copiilor.

În toate tipurile de activități în parteneriat, un factor important, îl constituie climatul vieții de grup și al relației grădiniță–familie–comunitate. Este absolut necesar un climat stimulativ pentru fiecare, de încredere și prietenie, care să facă posibilă comunicarea liberă.

Unele activități au efecte imediate, pe plan cognitiv, emoțional, relațional, dar trebuie subliniat faptul că influența acestor activități nu se exprimă în activități singulare, ci prin sisteme de activități de diferite tipuri, într-o succesiune gradată. Această influență sistematică, de durată, își poate găsi expresia în planurile de activități educative în parteneriat ale grădiniței urmărind dezvoltarea armonioasă a copiilor, vizând toate dimensiunile personalității acestora.

Se poate pune problema: „De ce unele grădinițe au succes în activitățile cu diferiți parteneri, iar altele nu?”

Un argument important este cel al modului în care grădinița înțelege să comunice cu partenerii educaționali. Eficiența tuturor formelor de comunicare depinde de folosirea adecvată și inventivă a **canalelor existente de comunicare**. O bună parte a teoriilor despre comunicare utilizate în relațiile publice se sprijină pe ideea lui Carl Hovland că, pentru a schimba **atitudinile**, trebuie mai întâi să schimbăm **opiniile**, iar încercarea de a face acest lucru se bazează pe **comunicare**.

Pentru a obține eficiență în comunicare, obiectul efortului de comunicare trebuie să acorde atenție comunicării, să o înțeleagă, să o accepte și să și-o amintească. O dată ce această comunicare atinge nivelul de acceptare, apare problema credibilității.

Mică enciclopedie:

Earl Newson făcea următoarele comentarii cu privire la credibilitate:

„Pare a fi adevărat că atitudinile oamenilor sunt formate cu ajutorul lucrurilor pe care ei văd că le facem sau spunem noi, și nu de insistențele noastre încercări de a le spune totul despre noi și de a-i persuadea că le merităm încrederea. Se pare că, în practică, acest mecanism funcționează doar dacă, înainte de a-i influența pe oameni să aibă încredere în noi, părem a rezolva problemele pe care ei își doresc să le vadă rezolvate – să ne îndreptăm încotro se îndreaptă și ei.”

(www.documentareonline.com)

Interacțiunea grădinițelor cu comunitatea poate oferi un cadru adecvat desfășurării unor eforturi specifice, de tipul **campaniilor de relații publice**. Acestea trebuie să fie niște eforturi coordonate, ample și orientate spre atingerea unui anumit obiectiv sau a unui set de obiective corelate care să permită organizației educaționale să atingă un scop pe termen lung, exprimat sub forma unei declarații de principii.

Campania trebuie construită și elaborată pentru a aborda o temă, pentru a rezolva o problemă sau pentru a corecta sau îmbunătăți o situație. Aceasta își poate atinge scopul schimbând comportamente, modificând opinii, întărind un comportament, o opinie dezirabilă, dar contestată de ceilalți.

Campania trebuie să fie construită în jurul unei declarații de poziționare, o declarație a grădiniței, care să aibă la bază un anumit scop.

Primul aspect pe care trebuie să-l aibă în vedere organizația educațională este formarea sau prezentarea unei „imagini”. Imaginea este o părere, opinie sau prejudecată a unei persoane, grup de persoane sau a opiniei publice despre instituția respectivă.

Imaginea unei instituții se gestionează ca orice obiect de patrimoniu, iar în unele situații imaginea unei instituții este mai valoroasă decât întreg patrimoniul firmei/ companiei/ grădiniței respective.

Gestionarea imaginii instituției este o obligație a întregii echipe și, în special, a conducătorilor acesteia, a directorului, în cazul instituțiilor publice. Ca urmare, la nivelul instituției, din strategia întocmită, trebuie desprinse activități de familiarizare a personalului cu filozofia instituției și de aderare la aceasta, încât să se considere coparticipant la succes.

Educarea personalului trebuie să vizeze în principal:

- respectul față de lege;
- conduită responsabilă în instituție, familie și societate;
- dorința de perfecționare a pregătirii;
- respectul față de celălalt;
- dorința de a contribui la bunul mers a instituției.

Personalul instituției are un rol important în promovarea imaginii acesteia. În cazul instituțiilor publice, trebuie să existe o imagine de informare corectă a publicului cu privire la:

- obiectivele și sarcinile instituției;
- atribuțiile conferite de lege;
- metodele folosite în activitatea de aplicare a legii;
- dificultăți întâmpinate.

Trebuie luate măsuri de contracarare a manipulării de imagine. Este cunoscut faptul că informația poate fi transmisă și prin intermediar, iar acesta poate fi de rea credință, sau să fie transmisă pe un canal cu bună credință, însă cel ce îl folosește să fie rău intenționat. Principalele instituții de intermediere a imaginii sunt mass-media, iar principalii manipulatori de informație sunt cei ce au atribuții în colectarea și preluarea acestora.

Imaginea se poate reprezenta ca un complex de idei, impresii pe care o persoană le asociază unui anumit obiect sau, în cazul nostru, unui serviciu educațional. Evaluarea imaginii pe care publicul-țintă și-a creat-o cu privire la firma/ produsul sau concurența existentă sunt esențiale pentru realizarea unei comunicări eficiente între emițător și transmiterea mesajului acestuia către receptorii actuali sau de perspectivă.

Gradul de evaluare a nivelului de cunoaștere a publicului se poate face pe baza unui chestionar bazat pe scala familiarității care poate cuprinde o descriere a situațiilor posibile de tipul:

- *n-am auzit niciodată de...*
- *am auzit doar de...*
- *știu foarte puține despre...*
- *știu destul de mult despre...*
- *cunosc foarte bine...*

Temă de discuție

Personalul grădiniței

Care sunt elementele de identificare ale grădiniței în care vă desfășurați activitatea?
Alcătuți o listă a acestora prin continuarea celor date mai jos:

• denumirea grădiniței	•	•
• adresa	•	•

Persistența imaginii se explică prin faptul că odată ce oamenii au o imagine despre un anumit obiect, ei percep în mod selectiv doar datele referitoare la această abordare. Cu alte cuvinte, publicul (comunitatea) percepe doar ceea ce este în acord cu imaginea lui despre obiect/ produs (respectiv grădinița).

Pentru a asigura o imagine „de neuitat“ pentru întreaga comunitate, grădinițele trebuie să ia în considerare câteva elemente definitorii:

Grupul de copii și cadre didactice

Educatorii reprezintă imaginea oricărei grădinițe. De aceea, este importantă publicarea informațiilor despre succesele lor și în afara grădiniței. Indiferent dacă este vorba despre o victorie la un concurs sau despre prezentarea unei cărți, diseminarea acestui mesaj se poate face în ziarele locale sau la posturile de televiziune și prin anunțuri la avizierul instituției sau al grupei.

Internet (pagina de internet a grădiniței și adresa de email)

Internetul este, într-adevăr, o descoperire destul de recentă, însă nici un alt mediu nu s-a răspândit cu o asemenea rapiditate. Multe persoane dornice de comunicare sporesc cantitatea de date de pe internet, oră de oră. În prezent, multe grădinițe, mai ales în mediul urban au site propriu sau sunt prezente pe saitari care se adresează părinților sau/ și copiilor.

Pliantul de prezentare (flyer), reprezintă o modalitate utilă și comodă de a-i informa pe ceilalți. O pagină tip A4 poate fi scrisă pe ambele părți și copiată. De obicei, se îndoaie în două înainte de a fi distribuit, poate fi alb-negru sau colorat. Pliantul arată simplu, însă cu cât arată mai reușit, cu atât mai multă muncă și creativitate se ascund în spatele acestui rezultat. Scopul distribuirii lui este acela de a stârni interesul prin transmiterea unor informații de bază.

Vreți să elaborați un pliant? Țineți seama de:

Un pliant colorat este mai atractiv.

Există o regulă de 3 a layout-ului: nu se folosesc niciodată mai mult de 3 tipuri de scriere și niciodată mai mult de 3 dimensiuni diferite de scriere.

Hârtia pentru corespondență: Hârtia va fi imprimată cu logo-ul grădiniței și va avea un antet. Acesta furnizează informații despre: numele unității preșcolare, adresa poștală, e-mail, site web, logo, număr de telefon și fax.

Afișul: Afișele se văd de la distanță mare și anunță evenimente precum „Ziua Ușilor Deschise“ sau reprezintă o invitație la „Clubul curioșilor“. Afișele se află de obicei în competiție cu alte afișe și din acest motiv, afișul poate fi evidențiat cu ajutorul unor culori și scrieri deosebite.

Vreți să elaborați un afiș? Țineți seama de:

- Culorile pot capta atenția și pot crea anumite senzații în momentul citirii, însă culorile nu trebuie combinate aleatoriu, pentru că pot apărea contraste prea puternice.
- Combinațiile armonioase de culori, luate câte două, sunt: verde-albastru, roșu-violet, galben-portocaliu.

Aplicație

Echipele grădiniței

Analizați pliantele și afișele pe care le-ați colecționat de la alte grădinițe sau servicii de educație timpurie din oraș sau județ. Realizați, în grupuri mici, pliantul și afișul grădiniței respectând indicațiile de mai sus. Alcătuiți o expoziție și alegeți produsul care reprezintă cel mai bine instituția și misiunea acesteia. Implicați părinții decoratori sau profesorii de arte plastice să participe la această activitate alături de personalul grădiniței.

Mapa de prezentare. Grupele de preșcolari sau grădinițele care beneficiază de cofinanțare din partea sponsorilor pentru proiectele și acțiunile lor trebuie să prezinte rezultatele acestora sub forma unei

mape de prezentare. **Care este conținutul unei o mape de prezentare?**

- Coperta cu titlul proiectului, grădinița, ce grupă de preșcolari este implicată;
- Cuvânt introductiv (argument) al coordonatorului de proiect;
- Cuprinsul;
- Lucrări pregătitoare pentru proiect;
- Descrierea proiectului;
- Prelucrarea proiectului în baza unor rapoarte cu experiență;
- Rapoarte în mass-media despre proiect;
- Lista sponsorilor;
- Adrese importante;
- Imagini ale produselor realizate de copii, fotografii din momentele desfășurării proiectului.

Ziarul (revista) grădiniței. Acest instrument necesită un concept și mult timp. Desigur, timpul alocat este în funcție de numărul de pagini ale ziarului (revistei). Există ediții de 4 până la 32 pagini. Aspectul finanțării este direct proporțional cu numărul de pagini. Pentru a acoperi cheltuielile de producție, ziarul (revista) poate fi vândut(ă) la un anumit preț sau se pot atrage sponsorizări.

Cărți de vizită și ecusoane cu nume. Cărțile de vizită cu același format și ecusoanele pot întări sentimentul de apartenență la comunitatea educațională și pot duce la o identificare mai bună cu grădinița. Pe cartea de vizită trebuie imprimată, pe lângă numele fiecăruia, logo-ul grădiniței, adresa poștală, adresa e-mail și adresa web, numărul de telefon și de fax. Pe ecusoanele cu nume este suficient logo-ul unității preșcolare și numele.

Rețineți

- Fiți pozitivi! Fiți convinși! Fiți propriile voastre exemple!
- Folosiți emailul, telefonul (faxul) pentru a planifica o întâlnire cu un reprezentant al comunității locale.
- Alegeți cu grijă expresiile pe care le folosiți.
- Comunicați diferențiat și cu deferență cu oamenii.
- Chiar dacă reprezentați o anumită organizație, nu așteptați ca toate ușile să se deschidă oriunde și oricând.
- Puneți-vă de acord agendele! Instituțiile, organizațiile, cetățenii nu se pot afla întotdeauna la dispoziția organizației pe care o reprezentați. Fiecare are o agendă de lucru. Rezervați-vă un timp să analizați de ce nu ați reușit să rezolvați problemele pe care le-ați propus.
- Dacă n-ați greșit cu nimic, schimbați tactica, căutați noi parteneri și, de ce nu, alți negociatori.
- Pentru orice acțiune, negociați cu oamenii care dețin funcțiile de decizie. Dacă, din diverse motive, nu puteți trata cu aceștia, găsiți-i pe cei care-i pot influența (din instituția lor, sau din organizație).
- Orice mijloc legal este bun pentru interesul organizației!
- Construiți punți de legătură, nu le distrugeți!
- Dacă unul dintre parteneri refuză, mai mult sau mai puțin politicos, colaborarea, nu vă enervați și nu vă exprimați dezamăgirea. Mulțumiți pentru timpul acordat și încheiați discuția cu speranța că în viitor veți găsi o modalitate de colaborare.
- Cu toată pregătirea inițială, nu aveți cum să prevedeați toate situațiile care apar. Aveți nevoie de variante de rezervă.
- Asumarea meritelor deosebite pentru succesele obținute în numele unității este o tactică neproductivă, dar nici nu le treceți sub tăcere cu o modestie rău înțeleasă.
- Asumați-vă greșelile și nu dați vina pe alții, dar evitați să treceți în contul personal toate insuccesele.

Note

Interacțiuni și influențe în cadrul parteneriatului grădiniță – comunitate

capitolul

[3]

1. Interacțiuni spontane și continue cu reprezentanții comunității

Grădinița este considerată un element al comunității în interacțiune cu celelalte componente ale acesteia dacă:

- are o politică educațională care vizează formarea/ accentuarea atitudinilor necesare participării la viața comunității;
- are o politică de parteneriat comunitar prin care se prevăd activități cu extindere în comunitate;
- comunitatea (părinții, autoritățile, poliția, biserica, O.N.G.-urile etc.) este interesată să creeze punți de legătură cu grădinița.

Relația grădiniță – comunitate poate fi redată astfel:

Pentru realizarea unui parteneriat autentic este necesară împărtășirea aceluiași valori, atitudini, principii, norme, comportamente, la nivelul:

- factorilor sociali cu putere de decizie;
- resursele umane implicate în educație;
- instituțiilor comunitare;
- părinților copiilor;
- preșcolărilor cuprinși în sistemul de învățământ.

Schimbarea la nivelul factorilor implicați se poate realiza prin formarea resurselor umane și prin activități de consultanță, cât și prin elaborarea și derularea unor proiecte în parteneriat.

Complexitatea creșterii și educării copiilor, în această lume în continuă schimbare, aflată sub semnul competițiilor de orice fel, cere sprijin din partea comunității.

Programele educaționale, proiectele realizate în parteneriat, cu grupurile comunității, sunt importante în întărirea relațiilor grădiniță–comunitate.

Direcțiile de colaborare cu factorii implicați:

- asigurarea egalității în educație;
- revigorarea spiritului civic și a mentalităților comunitare;
- dialogul deschis;
- inițiativa și participarea;
- dezvoltarea;
- cooperarea și colaborarea.

Luând în considerare aceste direcții, reprezentanții grădiniței trebuie să își asume rolul de promotor, colaborator și facilitator, în timp ce grădinița trebuie să orienteze întregul său demers asupra celor mici, astfel încât copilul să devină actor principal al demersului educațional, fapt care va duce gradual la creșterea prestigiului grădiniței în comunitate.

Exemplu de bună practică

Grădinița „Sf. Nicolae” din Galați a realizat un parteneriat cu o grupă de grădiniță (copii cu deficit de auz) de la Școala specială „Paul Neveanu”, care a avut ca titlu „Mâinile noastre vor picta culorile curcubeului”. Lansarea expoziției a avut loc în holul grădiniței, dar și la Școala nr. 10 (implicată și ea în parteneriat) și a fost vizitată de copii împreună cu părinții acestora, apreciată de școlari și părinții acestora.

Familia

În primele etape ale vieții, responsabilitatea educării copilului revine familiei. Copiii sunt apoi înscriși în grădiniță, instituție care le asigură condițiile necesare pentru dezvoltarea în concordanță cu nevoile individuale. Grădinița este un important mediu de socializare, îi ajută pe copii să interacționeze cu alți copii, dar și cu adulți și le oferă acestora un mediu primitiv, adecvat învățării. Totodată, grădinița oferă suport pentru valorificarea potențialului fizic și psihic al fiecărui copil, pentru dezvoltarea capacității de a intra în relație cu ceilalți copii și cu adulții. De asemenea, grădinița sprijină copilul în interacțiunea cu mediul, favorizează descoperirea de către fiecare copil a propriei identități și îi formează o imagine de sine pozitivă.

În concepția lui Joyce Epstein (Godfrey Claff, 2006), există câteva **tipuri de implicare** a familiei, care ne pot ajuta să creăm parteneriate eficiente cu familiile și comunitatea, pentru a spori eficiența procesului educativ.

- 1. Părinții pot primi ajutor pentru a crea medii familiale care să sprijine experiențele de învățare ale copiilor** prin modalități diverse, printre care: oferirea de informații despre organizarea spațiului de acasă al copilului pentru a-i sprijini învățarea, dar și jocul, sprijinirea în înțelegerea importanței unei relații cu dublu sens, între familie și grădiniță. Studiul acasă dar, mai ales, jocul acasă la această vârstă reprezintă una din cheile dezvoltării copilului, iar grădinița poate sprijini familiile prin oferirea de informații și idei care să le ofere un suport în legătură cu modalitățile în care pot să continue acasă educația primită în grădiniță. Grădinița, prin educatori, poate oferi repere privind învățarea și dezvoltarea copiilor în diferite etape de vârstă, care sunt jucăriile sau echipamentele de care este util să beneficieze copiii etc.
- 2. Comunicarea cu părinții este recunoscută drept esențială**, iar stabilirea unui canal de comunicare cu două sensuri despre progresul copiilor se poate realiza prin: organizarea consultațiilor individuale ritmice cu părinții, dar și prin realizarea unor dosare/ portofolii în care să se prezinte activitatea copiilor care vor fi trimise acasă spre consultare.
- 3. Voluntariatul** reprezintă o practică de succes și presupune organizarea acțiunilor de ajutor din partea părinților (la grădiniță, acasă sau în alte locații) sau a altor agenți care să sprijine echipa grădiniței, dar și pe copii. Pentru a identifica disponibilitatea părinților și timpul pe care îl pot aloca este recomandat să se realizeze un sondaj la începutul anului școlar. Părinții, în spațiul grupei, pot acționa ca voluntari prin activități precum:
 - acordarea ajutorului în derularea activităților din centre sau supravegherea lor;
 - însoțirea copiilor în activitățile extrașcolare (excursii, vizite la obiective turistice sau culturale);
 - implicare în realizarea decorurilor pentru un eveniment, o serbare.Voluntarierea părinților în sala de grupă sau în activitățile grădiniței poate fi completată de organizarea unor programe pentru părinții copiilor din grădiniță de către alte structuri/ organizații/ instituții care să le ofere familiilor informațiile necesare în diferite probleme.
- 4. Implicarea părinților în luarea deciziilor** reprezintă o verigă importantă a parteneriatului. Implicarea formală a părinților semnifică participarea acestora în grupuri sau comitete în care se iau decizii și aceasta pot include: participarea în consiliul părinților sau participarea în consiliul de administrație al grădiniței (de exemplu, în Consiliul Reprezentativ al Părinților se consultă oferta educațională a grădiniței și se stabilesc activitățile opționale care vor fi desfășurate la nivelul instituției în anul școlar respectiv)
- 5. Colaborarea cu comunitatea**, prin identificarea resurselor care vor susține învățarea și vor spori experiența copiilor se poate realiza prin mijloace precum: integrarea serviciilor comunității prin parteneriate care implică grădinița și alte agenții care sunt interesate de aspecte legate de

viața civică, sănătate, cultură, recreere etc.

Dezvoltarea parteneriatelor eficiente cu familiile solicită tuturor celor din conducerea grădinițelor să creeze un climat educațional deschis, care să încurajeze părinții să fie prezenți în grădiniță, să întrebe, să-și exprime îngrijorările, punctele de vedere, să se simtă în siguranță când oferă sugestii, recomandări, precum și să participe la luarea deciziilor.

Argumente pentru care părinții se implică în educația copiilor lor:

- părinții cred că trebuie să se implice – dacă sunt părinți care nu au această atitudine de implicare, cadrele didactice trebuie să îi convingă de dreptul pe care-l au de a fi implicați;
- părinții cred că implicarea lor va avea efecte pozitive asupra copilului – adevăr confirmat de experiențe și teorii;
- grădinița oferă multiple posibilități pentru părinți de a fi alături de copiii lor în sala de grupă și în afara ei.

Este de reținut că: pentru a se implica formal în educația copiilor lor, părinții trebuie implicați în primul rând, prin oportunități de tip informal

- comunicarea rămâne esențială în realizarea unui bun parteneriat între grădiniță și familie.

Pentru obținerea unui parteneriat de succes grădiniță – familie e recomandat:

- să se înceapă parteneriatul prin identificarea, împreună cu familia, a punctelor tari, a intereselor și nevoilor familiei;
- să existe preocupare pentru dezvoltarea profesională a întregii echipe a grădiniței, dar și a părinților;
- să se contureze strategii, programe de lucru care să se adapteze nevoilor și stilurilor de viață ale celor din familie, dar și ale grădiniței;
- să existe flexibilitate și diversitate în modalitățile prin care familia se poate implica eficient în activitățile grădiniței;
- să fie identificate proiecte care să considere un avantaj instruirea, asistența și fondurile oferite de sursele externe grădinițelor;
- să aibă loc o evaluare periodică a parteneriatului.

Reflecții

Consiliul Profesoral

Părinții copiilor de la Grădinița „Prințul fericit” solicită insistent educatoarele să desfășoare activități de scriere cu copiii (pe caiete tip I, cu litere de mână). În acest fel avem de-a face cu o situație conflictuală: *Curriculum-ul pentru educația timpurie a copiilor de la 3-6/7 ani* nu prevede scrierea literelor de mână.

Identificați soluții și discutați despre modalitățile prin care părinții vor participa la luarea unei decizii în această problemă.

Recomandăm părinților:

- să le prezinte copiilor grădinița ca un loc în care ei se pot juca împreună cu alți copii, în care pot învăța lucruri noi și interesante;
- să cunoască programul grădiniței și pe educatorii copilului lor;
- să vorbească cu educatorii, să stabilească o relație adecvată cu aceștia;
- să ofere informații suficiente educatorilor;
- să ceară sfatul educatorilor;
- să ceară angajatorului să sprijine eforturile de implicare în activitatea grădiniței prin flexibilizarea programului, a orarului;
- să participe la evenimentele din grădiniță (Ziua copiilor, Ziua grădiniței, serbări, șezători etc.);
- să se ofere voluntari prin implicarea în activități și să ceară și membrilor comunității lucrul acesta;
- să dorească să participe la luarea unor decizii cât mai bune pentru grădiniță;
- să discute permanent cu copilul despre ce se întâmplă în grădiniță;
- să creeze acasă un mediu bun de joc și educație;

Recomandăm educatorilor:

- să invite părinții la activități, să-i implice în organizarea centrelor de interes/ activitate, în crearea centrelor tematice, în procesul de împrumut și citire a unei cărți/ jucării din biblioteca grădiniței/

ludoteca;

- să trimită însemnări despre evoluția copilului în grădiniță, să caute oportunități pentru discuții informale;
- să ajute pe părinți să înțeleagă importanța sprijinului lor în educația copiilor;
- să informeze părinții în legătură cu problemele curente ale învățământului (de exemplu, schimbările din Curriculum);
- să se dezvolte profesional;
- să participe la activitățile comunității;
- să învețe despre cultura, viața, locul de muncă al celor din familiile copiilor.

Exemple de bună practică

- Grădinița poate institui un sistem de împrumut al cărților, de către copii împreună cu părinții lor. După un timp, părintele poate veni în sala de grupă și poate prezenta împreună cu copilul său un joc de rol pe baza cărții, poate citi un fragment sau îi poate face curioși pe ceilalți copii despre cartea respectivă, prezentându-le ghicitori.
- Se pot organiza seri pentru părinți sau pentru ceilalți membri ai familiei sau zile de sărbătoare a progresului copiilor în care, alături de cadrele didactice, sunt implicate familiile.
- Pot fi elaborate broșuri pentru părinți și copii despre tranziția de la învățământul preșcolar la cel școlar sau despre modul în care părinții pot susține procesul de învățare al copiilor acasă.
- Pot fi oferite materiale (fotografii, înregistrări video etc.), care să aducă în atenția părinților informații dar, mai ales, imagini despre activitățile copiilor în grădiniță și despre cele extracurriculare.

Așadar, părinții și educatoarele, ca parteneri, trebuie:

- să dezvolte interesul copiilor pentru grădiniță;
- să se angajeze în discuții directe (chiar și telefonice) dacă apare o situație mai dificilă;
- să discute personal, sau să trimită pe carnetul/ caietul de corespondență, informații curente importante;
- să utilizeze comunicarea prin e-mail;
- să stabilească întâlniri în „camera părinților”.

Școala

Școala este un element esențial al oricărei comunități prin resursele umane pe care le are, dar și prin spațiile de învățare disponibile. O școală responsabilă este garantul dezvoltării permanente a comunității. Școala nu poate funcționa bine fără sprijinul comunității, aceasta reprezintă o resursă, oferindu-și serviciile și altor membri ai comunității pe lângă tinerii școlarizați și contribuind astfel la dezvoltarea comunității și altfel decât prin realizarea educației formale.

Pregătirea copilului pentru școală nu se referă numai la a-l învăța pe acesta să scrie, să citească sau să socotească mai devreme, ci presupune a-l pregăti pentru o nouă modalitate de dobândire a unor cunoștințe și experiențe, a-l ajuta să atingă o stare de disponibilitate pentru activitatea de învățare, stare psihologică pozitivă necesară momentului de debut școlar.

Copilul de grădiniță dorește să devină școlar, vrea să poarte însemnele de școlar și are chiar un început de competență pentru **activitatea școlară**, dar se constată totuși că există încă un decalaj important între ceea ce vor fi solicitările de tip școlar pentru el și ceea ce poate el realiza acum, în situația de preșcolar. Putem interveni educațional pentru a reduce acest decalaj și pentru a-i conferi o dimensiune optimă, cu valori motivaționale pentru copil, inducându-i energia necesară pentru a se angaja pe direcția noilor achiziții. Copilul trebuie să aibă sentimentul că străbate această schimbare într-un mod firesc, natural, fiind implicat cu toată ființa sa într-un ansamblu de transformări cognitive, afective și

motivaționale. Când acest mecanism rezistă unei posibile destructurări, putem considera că preșcolarul s-a maturizat psihologic pentru a lua startul în școlaritate: adică, fără să uite de joc, el să simtă că este condus spre noua formă de activitate, **învățarea**.

Reușita unui parteneriat grădiniță–școală poate sta în proiectarea acestuia!

Ca în orice alt domeniu care presupune proiectare, întâlnim cele patru etape pe care le vom analiza în continuare cu scopul de a surprinde specificul lor în cazul particular al parteneriatului grădiniță – școală.

1. Pre-proiectarea sau explorarea reprezintă o primă fază obligatorie care are ca scop principal documentarea și analiza generală a activității grădiniței și identificarea temei centrale a proiectului de parteneriat. Diagnoza realizată în această etapă trebuie să descrie cât mai exact mediul intern al grădiniței, dar și mediul școlar, atât în planul resurselor materiale cât și umane, cu scopul de a determina gradul în care partenerii au capacitatea de a se sprijini pe parcursul proiectului.

2. Proiectarea propriu-zisă este etapa în care se precizează elementele esențiale ale proiectului și presupune la rândul său mai multe etape:

- a) stabilirea obiectivelor, în funcție de amploarea proiectului și de resursele disponibile, ținând cont de următoarele aspecte:
 - ierarhizarea și ordonarea în timp a obiectivelor, ceea ce implică stabilirea duratei proiectului, ordonarea și programarea activităților de proiect;
 - negocierea obiectivelor între partenerii proiectului;
- b) elaborarea strategiei de acțiune, prin alegerea metodelor, mijloacelor adecvate pentru realizarea proiectului și prin stabilirea activităților concrete și a resurselor umane, materiale, financiare și temporale pentru realizarea lor;
- c) redactarea proiectului de colaborare.

3. Implementarea proiectului este etapa în care pe parcursul duratei planificate se trece la realizarea obiectivelor și a sarcinilor atribuite membrilor echipei de proiect.

4. Finalizarea proiectului presupune stabilirea concordanței sau a decalajului dintre ceea ce s-a proiectat inițial și ceea ce s-a realizat, urmărindu-se:

- eficacitatea proiectului (definită prin raportarea obiectivelor stabilite și rezultatele obținute);
- eficiența (dată de corelarea dintre resursele utilizate, modalitățile utilizării lor și rezultatele produse);
- coerența (indică raportul dintre obiectivele prestabilite și acțiunile care rezultă din ele);
- relevanța (exprimată prin relația dintre coerență și mediul proiectului).

Finalizarea unui proiect presupune o serie de etape:

- a) evaluarea rezultatelor proiectului și stabilirea succeselor, dar și a abaterilor și a cauzelor acestora;
- b) diseminarea rezultatelor pozitive atât în grădiniță, în școală, dar și la nivelul comunității;
- c) acordarea recompenselor;
- d) dizolvarea echipei de proiect.

Biserica

Biserica reprezintă un posibil partener din comunitate și poate contribui ca factor important la cultivarea trăsăturilor morale pozitive: acceptarea diversității, respect, dragoste pentru semenii.

Date fiind importanța și respectul manifestat de membrii unei comunități față de biserică este recomandabil să folosim intervenția și suportul oferit de aceasta în transmiterea unor mesaje către comunitate.

În abordarea parteneriatelor cu biserica, în faza de elaborare a proiectului se va identifica apartenența religioasă a copiilor respectându-se cultul fiecăruia dintre ei.

În urma discuțiilor cu părinții, educatoarea va planifica împreună cu aceștia activitățile specifice.

Parteneriatul se poate desfășura ocazional (cu ocazia sărbătorilor religioase importante din cultul respectiv) sau pe baza unui proiect educațional cu obiective și activități precise, stabilite de comun acord cu partenerii implicați.

* Exemple ale unor proiecte de colaborare între grădiniță și școală în vederea facilitării integrării copiilor în clasa I sunt dezvoltate în Modulul 4 – *Gata pentru școală!*

Administrația locală

Autoritățile locale, în virtutea prevederilor legale, oferă grădiniței sprijin concretizat prin fonduri, resurse materiale, facilitarea obținerii unor resurse financiare extrabugetare.

Acțiunile în care autoritatea locală poate interveni sunt:

- asigurarea unor resurse materiale și financiare pentru grădiniță;
- asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea activităților într-un spațiu sigur și confortabil (utilități, amenajarea spațiilor de joacă);
- facilitarea unor donații și sponsorizări în bunuri materiale;
- alocarea unor spații la dispoziția unităților de învățământ din localitate;
- colaborare în organizarea de activități culturale și sportive;
- acțiuni menite să conducă la îmbunătățirea condițiilor de învățare din grădiniță care vizează infrastructura și dotarea.

Aplicație

Personalul grădiniței

În grupuri mici identificați și alcătuiți o listă, cu referire la grădinița dumneavoastră, a disfuncțiilor în colaborarea cu autoritățile locale pe următoarele direcții:

- lacunele legislative;
- blocaje în comunicare;
- penurie de fonduri;
- lipsa de interes și inițiativă în colaborare.

Formulați propuneri de depășire a acestor disfuncționalități.

Agenții economici

Ca parteneri educaționali, agenții economici trebuie să fie în atenția unității preșcolare în ipoteza că aceștia pot reprezenta actori importanți pe piața muncii în viitor.

Pentru a atrage un agent economic instituția trebuie să cunoască:

- agenții economici aflați în proximitatea grădiniței;
- disponibilitățile și tipul de servicii sau produse pe care agentul economic le poate oferi grădiniței ca partener;
- setul de nevoi pe care agenții economici le pot formula;
- modalități de sensibilizare și atragere a agenților economici;
- modalități de colaborare cu agenții economici.

Toți agenții economici sau persoanele fizice care au răspuns, într-un fel sau altul, solicitărilor grădiniței, trebuie menționați de fiecare dată când se ivește ocazia:

- în cadrul întâlnirilor cu părinții;
- în cadrul diverselor manifestări organizate de autoritățile locale;
- în interviuri sau în diverse rapoarte de activitate;
- prin scrisori de mulțumire adresate reprezentanților;
- pe panouri special amenajate la intrarea în grădiniță, la loc vizibil, care menționează numele sponsorilor și le aduce mulțumiri.

Aplicație

Echipa grădiniței

Revedeți sponsorizările de care a beneficiat grădinița în ultimii doi ani școlari. Discutați despre organizațiile/ instituțiile/ firmele care au realizat sponsorizări. Amintiți-vă care au fost ocaziile, produsele și persoanele care v-au sprijinit. Discutați în ce măsură ați întreținut legătura cu acești sponsori. Ce ați fi putut face mai bine?

Mass-media

Mijloacele de comunicare în masă au o uriașă forță de influențare a consumatorului de informație, a publicului. Acest lucru este valabil atât în domeniul comercial, cât și în cel al vieții comunitare.

Ziarele, revistele, radioul, televiziunea și Internetul sunt canale care, prin informațiile difuzate satisfac o nevoie fundamentală a omului modern: informarea.

Aceste canale de comunicare realizează mai mult decât o informare. Ele influențează, orientează și dirijează opinia publică, interesele și motivațiile oamenilor, conștiințele chiar dincolo de propria voință.

Indiferent de proiectul educațional al grădiniței, mass-media trebuie să fie un partener constant prin care activitățile grădiniței să fie cunoscute și recunoscute în comunitate.

Toți angajații grădiniței trebuie să fie „bune gazde“ atunci când sunt vizitați de reprezentanți ai mass-media, dar, în același timp, trebuie să respecte confidențialitate și principiul ierarhic în furnizarea informațiilor.

Aplicație

Echipa grădiniței

Monitorizarea apariției numelui grădiniței, a informațiilor despre aceasta sau a articolelor sau emisiunilor în care este menționată reprezintă o activitate foarte utilă. Este important ca toți membrii echipei să fie înștiințați despre aparițiile în mass-media a informațiilor despre grădiniță, a contextului în care acest lucru s-a produs, precum și despre efectele scontate.

Discutați dacă la nivelul grădiniței există o persoană responsabilă cu monitorizarea imaginii grădiniței în mass-media. Luați în considerare această idee și reflectați la schimbările pe care le puteți aduce în organizație pentru o mai bună promovare a ei.

Organizațiile Nonguvernamentale

Apărute după 1990, organizațiile neguvernamentale au fost și sunt în permanență factori activi în rețelele educaționale contribuind cu programele lor la:

- susținerea drepturilor copiilor, tinerilor, adolescenților;
- promovarea egalității șanselor educaționale;
- educarea și consilierea familiei;
- atragerea de fonduri financiare și materiale;
- promovarea imaginii grădiniței;
- formarea de formatori, mediatori, cadre didactice;
- facilitarea unor parteneriate interne și externe;
- dezvoltarea unor rețele comunitare;
- analizarea unor nevoi comunitare.

Instituțiile de cultură

Grădinița are un rol extrem de important în crearea unei societăți civice viabile în promovarea valorilor și practicilor democratice prin intermediul culturii și a schimbării mentalităților.

Este importantă atragerea instituțiilor culturale spre promovarea specificului comunității prin publicarea unor materiale didactice privitoare la istoria, cultura grupului respectiv.

Se pot organiza parteneriate cu centre culturale pentru copii și familiile acestora, în cadrul acestora copiii pot studia și își pot dezvolta abilitățile și talentele și unde pot deveni conștienți de drepturile lor.

Exemple de bună practică

- Grădinița „Parfumul teilor” a realizat un parteneriat cu Centrul Cultural „Dunărea de Jos”. Acesta s-a finalizat cu deschiderea unei expoziții cu lucrări ale copiilor realizate în timpul activităților opționale „Micii pictori”. Expoziția a fost deschisă pe o perioadă de două săptămâni, iar la final multe dintre tablourile micilor artiști au fost achiziționate de părinți și de persoane care au vizitat expoziția.
- 1000 de copii preșcolari ai județului Galați participă anual la un festival de dans popular „Hai la joc, la joc, la joc/ Din opinci să iasă foc”. Sunt antrenate instituții de cultură, primăriile, inspectoratul școlar, agenți economici, alți sponsori.
- În fiecare an, în apropierea sărbătorii de Sfântul Nicolae, CEDP Step by Step organizează la București, în incinta Teatrului Ion Creangă un eveniment special pentru preșcolari și școlarii mici: “Târgul de carte pentru copii MiniLibri”. Multe grădinițe și școli se implică în acest eveniment anual prin participarea la serile de lectură organizate cu personalități din lumea artei, dar mai ales prin vizitarea și explorarea lumii cărții pentru copii alături de familiile lor.

Aplicație

Echipele grădiniței

Investigați care sunt instituțiile din localitate sau din județ care au inițiat activități/cursuri pentru copiii preșcolari. Începeți prin a studia oferta muzeelor, a caselor memoriale. Propunerile pot veni și de la dumneavoastră!

Poliția

Proiectele de parteneriat educațional cu Poliția au ca argument educația preșcolară pentru cetățenie democratică în vederea formării unor cetățeni activi și responsabili.

Prin acțiunile desfășurate în acest sens copiii își însușesc concepte cheie: libertate, justiție, egalitate, solidaritate, cunosc modul de funcționare a instituțiilor democratice, înțeleg rolul drepturilor omului în viața cotidiană, sunt puși în diferite situații de a-i respecta pe cei de lângă ei, își formează deprinderi de a-și proteja propria persoană și pe ceilalți.

Polițistul de proximitate și cel de la circulația rutieră pot fi parteneri activi în proiectele grădiniței. Parteneriatele cu Poliția, în mod deosebit cu Poliția rutieră, familiarizează copiii cu regulile de circulație pentru pietoni, necesare unei autonomii relative pe stradă, cu aplicarea zilnică a celor însușite pe parcursul derulării acestor proiecte educaționale.

Educația rutieră reprezintă unul dintre elementele esențiale ale civilizației moderne. Pornind de la adevărul că în circulația rutieră e de ajuns să greșești o singură dată, în abordarea parteneriatelor se încearcă intensificarea activității de sprijinire a copilului preșcolar în dobândirea de cunoștințe, capacități și deprinderi care să-l ajute în adaptarea la condițiile de mic pieton.

2. Familia în sprijinul comunității și comunitatea în sprijinul familiei

Parteneriatul grădiniță–familie urmărește obiectivul comun pe care îl au cei doi factori educaționali: asigurarea unui sistem unitar de cerințe de instruire și educare a copilului.

O corelare perfectă între parteneri și armonizarea influențelor educative vor asigura rezultate pozitive în stabilitatea și siguranța actului educațional.

Cu abilitate, educatoarea determină părintele să colaboreze și să înțeleagă rolul și scopul programelor educative oferite de învățământul preșcolar. Dezvoltând o colaborare de succes, educatorul sporește înțelegerea și sensibilitatea părinților față de nevoile copilului pentru promovarea reușitei integrării în ciclul primar a viitorului școlar și, mai târziu, în viața socială.

Grădinița, primul factor instituționalizat de socializare unde copilul se integrează treptat spre învățarea dirijată, îl pregătește către pasul următor, asigurând trecerea de la activitatea predominant ludică la cea de învățare.

A sprijini copilul preșcolar pentru integrarea școlară, nu este un lucru simplu sau ușor de făcut, pentru că modelarea copilului spre viitorul efort intelectual cere mult tact, răbdare, mobilizare, căutare și cooperare, reunind și aplicând armonios cele mai atractive metode didactice într-o unitate de cerințe.

Școala este următoarea instituție educațională unde preșcolarii vor păși cu încredere, plini de curiozitate și așteptări. De aceea, trebuie luată în considerare percepția copilului față de uriașele schimbări, de la grădiniță la școală.

Din punct de vedere profesional trebuie evitată orice eroare didactică, urmărind sistematic și pregătind această trecere sub toate aspectele fizic intelectual și socio-afective, printr-o bună colaborare cu învățătorul care urmează să preia clasa I.

Comunitatea oferă copiilor contactul cu mediu variat și necunoscut, acele experiențe care îl vor ajuta să se integreze cu ușurință în viața de zi cu zi a comunității, iar parteneriatele educaționale dezvoltă perspectivele de promovare a dorinței de progres și bunăstare, față de care învățământul joacă rolul primordial.

Aplicație

Educatori

Utilizând chestionarul de mai jos putem obține o imagine a relației grădiniței în raporturile cu comunitatea

Indicatori de evaluare instituțională a grădiniței în domeniul relației cu comunitatea

Nr. crt.	Criterii de evaluare	Reprezentativitate		
		0	1	2
1	Autoritățile locale sunt implicate în școlarizarea copiilor din comunitate.			
2	Inspectoratul școlar sprijină desfășurarea programelor de reformă.			
3	Există asociație, comitet de părinți care se implică în problemele grădiniței.			
4	Părinții participă la activități educative din grădiniță.			
5	Există plângeri ale părinților referitoare la modul în care sunt tratați copiii lor.			
6	Există o „Școală a părinților“, „Educăm așa!“ sau alte programe similare.			
7	Există forme de sponsorizare și donații pe plan local.			
8	Grădinița desfășoară activități de consiliere pentru părinți.			
9	Grădinița desfășoară parteneriate cu grădinițe din țară.			

Pentru a se realiza optimizarea relației dintre grădiniță și familie vă propunem următorul plan de intervenție:

Obiective	Activități	Termen	Beneficiari	Responsabili
Realizarea unor cercetări pentru diagnosticarea relației grădiniță-familie	Elaborarea chestionarelor privind relația grădiniță-familie. Aplicarea chestionarului pentru părinți. Consultarea documentelor școlare pentru cunoașterea gradului de participare a familiei la viața grădiniței, discuții formale și informale cu conducerea grădiniței sau a școlii.			
Antrenarea părinților în activități de informare și formare educațională	Elaborarea de programe educaționale destinate părinților în funcție de nevoile de identificare. Antrenarea părinților, a cadrelor didactice și a copiilor în derularea programelor propuse. Popularizarea materialelor informative în grădiniță, școală, alte instituții.			
Diversificarea modalităților de colaborare grădiniță-familie	Implicarea părinților în elaborarea proiectului de dezvoltare al grădiniței. Inițierea și organizarea unor activități de către comitetul de părinți.			

Aplicație

Educator manager

Realizați un plan de intervenție pentru optimizarea relației dintre grădiniță și comunitate urmând pașii enumerați anterior.

Educație comunitară – grădiniță comunitară

Din punct de vedere al sferei de cuprindere și al procesului, educația comunitară depășește instituția educațională structurată tradițional în ceea ce privește sursele de învățare și serviciile. Aceasta abordează fiecare individ și fiecare instituție din comunitate ca parte a mediului de învățământ.

Grădinița comunitară își asumă și ea alături de școală o mare parte din roluri în cadrul educației comunitare:

- Acționează ca un agent catalizator stimulând și încurajând diferite grupuri, organizații, administrație locală, pentru a-și unifica proiecte și programe de învățământ;
- Conduce procesul de identificare a dorințelor și a nevoilor educaționale ale populației;

Grădinița poate îndeplini și roluri precum:

- Participare largă a părinților și nespecialiștilor la experiențele de învățare ale copilului;
- Comunicare extinsă cu comunitatea în ansamblu;
- Planificare și direcționare intensivă pentru instituirea eforturilor concertate ale familiei, grădiniței, comunității în vederea dezvoltării copiilor;
- Eliminarea lor (intoleranța, indiferența, discriminarea, stereotipurile). Acestea devin subiecte de studiu direct și de soluționare.

3. Influențe ale mediului comunitar asupra copilului din grădiniță

Aspecte de gen în educația celor mici

Una dintre problemele la care, în mod obișnuit, un manager de grădiniță nu se gândește este aceea a aspectelor de gen prezente în relația dintre educatoare și copiii și părinții acestora. Lansăm în acest context o invitație la conștientizarea unor aspecte de gen din viața noastră pe care cu mare ușurință și de cele mai multe ori le ignorăm luându-le ca și cum ar fi date de la natură și crearea condițiilor de acțiune corectă din perspectiva de gen, în fiecare grădiniță.

Să clarificăm întâi termenii utilizați, făcând mai întâi distincția între sex și gen prin următoarele elemente:

- **sexul** este un element biologic care duce la împărțirea ființelor umane în femei și bărbați, respectiv în persoane de sex femeiesc și persoane de sex bărbătesc;
- **genul** reprezintă un element cultural, adică el nu este ceva biologic, parte a corpului cu care ne naștem și pe care nu îl determină nimic din viața noastră să fie așa cum e.

Din această distincție rezultă câteva idei:

- Nu putem spune corect despre cineva că este de sex feminin, deși auzim acest lucru foarte des. Nu ar fi corect. Ea este de sex femeiesc.
- Dacă genul este construit, pentru că nu ne naștem cu un anumit gen, rezultă atunci că masculinitatea și feminitatea se învață.
- Masculinitatea și feminitatea sunt definite într-un anumit mod și adulții au anumite practici în legătură cu aceste concepte, chiar dacă uneori pare că nu recunosc acest lucru. Chiar și atunci dăm un înțeles acestor concepte, adică noi „credem“ că fetele și băieții ar trebui să fie într-un anumit fel.
- Dacă masculinitatea și feminitatea nu sunt fapte biologic determinate natural, atunci un bărbat poate avea comportamente feminine (nu femeiești) așa cum o femeie poate avea comportamente masculine (nu bărbătești).
- Masculinitatea și feminitatea, fiind construite cultural și existând mai multe culturi, nu sunt unice. Nu vorbim de „o masculinitate“ și „o feminitate“ așa cum vorbim de un sex bărbătesc și un sex femeiesc. Feminitățile și masculinitățile pot fi definite în mai multe moduri și este important să distingem, în activitățile educaționale, ce anume considerăm că este definitoriu pentru fiecare.
- O persoană este de sex femeiesc sau de sex bărbătesc. Cineva nu poate fi, în condiții de normalitate și una și alta. Nu același lucru se întâmplă cu feminitatea și masculinitatea. O persoană poate adopta în situații diferite comportamente mai apropiate de feminitate și alte ori mai apropiate de masculinitate fără ca starea normalității ei biologice să aibă de suferit.
- Dacă feminitatea și masculinitatea se învață, atunci ar trebui ca mesajul către copil să fie relativ coerent, adică părinții și educatoarele să considere că înțelesul lor se definește în același mod și acționeze în aceeași direcție.

Studiile realizate pe curriculumul scris al învățământului preuniversitar¹ au demonstrat că în România manualele școlare prezintă o dominantă masculină. În învățământul primar lucrurile sunt și mai evidente, dată fiind prezența și importanța pe care imaginile le au în dezvoltarea elevilor mici. Deși majoritatea autorilor de manual sunt în realitate autoare, dominantă masculină este prezentă la nivelul imaginii, limbajului și al valorilor prezentate. Modelul feminității este cel corelat spațiului privat și al îngrijirii (celor mici, al celor bătrâni, a florilor, etc.) iar al masculinității este conturat prin curaj, muncă, dorința de afirmare și de a avea o meserie.

Ce poate sau ce trebuie să facă managerul unei grădinițe? În continuare sunt oferite câteva idei a căror aplicare ar trebui să se realizeze prin luarea în considerare a condițiilor fiecărei unități de învățământ.

¹ Sunt recomandate următoarele studii:

Doina-Olga Ștefănescu „Șanse egale în educație“ în Al. Crișan (coord.), 2006, *Patru exerciții de politici educaționale*, Editura Humanitas Educațional, București;

M. Balica și alții, *Perspective asupra dimensiunii de gen în educație*, ISE, UNICEF, Edit. MarLink, București, 2004;

Doina-Olga Ștefănescu, *Dilema de gen a educației*, Polirom, Iași, 2003;

Laura Grunberg, Doina-Olga Ștefănescu, *Manifestări explicite și implicite ale genului în programele și manualele școlare*, în *Școala la răscruce*, L. Vlăsceanu coordonator, Polirom, Iași, 2002.

- Includerea în planurile manageriale a unui capitol dedicat relațiilor de gen din instituție. El ar trebui să cuprindă în primul rând discuții și informații referitoare la această problemă. Dacă nu știm că ea există, nu o vom putea controla în manifestările ei și vom continua să acționăm ca și cum avem prezente doar date biologice. Ar trebui ca la început de an școlar una dintre temele de discuție să se refere la problematica de gen.
- Organizarea unor discuții cu părinții în legătură cu aspectele de gen. Aceștia au dreptul de a fi informați în legătură cu modelele de feminitate și masculinitate promovate sau, mai exact spus, au dreptul de a participa la stabilirea particularităților lor.
- Organizarea spațiilor de învățare în conformitate cu valorile parteneriatului de gen (și nu al patriarhatului prezent acum în educație). Aceași cerință este valabilă și în momentul achiziționării de jucării, materiale didactice, etc.
- Conștientizarea dificultăților în educarea echilibrată a copiilor, din perspectivă de gen, provenită din feminizarea la bază a învățământului. În România (și nu numai) învățământul este feminizat la bază, adică educatoare practicante sunt doar femeile, în timp ce la vârf se află în principal bărbații. Modelele oferite sunt purtătoare ale trăsăturilor feminității.

Concluzii

Suntem contemporani cu schimbările profunde care s-au derulat în țara noastră în ultima vreme și totul confirmă că acestea vor continua într-un ritm tot mai accelerat.

Reacția grădiniței, ca instituție de educație, formare și orientare, la mobilitatea socială și economică, trebuie să fie de adaptare a conținutului, structurii și funcțiilor sale, de creare de premise favorabile pentru preșcolari care să le permită integrarea socială rapidă, flexibilitatea, inițiativa și rezolvarea de probleme, diminuarea imprevizibilului.

Grădinița trebuie să facă tot ce-i stă în putință pentru valorizarea maximă a fiecărui individ prin stimularea intelectuală a copiilor, a aptitudinilor, a atitudinilor și a trăsăturilor lor de personalitate.

O problemă stringentă pentru România o reprezintă responsabilitatea locală pentru calitatea educației, care reclamă căi diferite de stabilire a relațiilor de colaborare între grădinițe, familii și comunitate. Grădinițele care duc la bun sfârșit mult mai eficient această responsabilitate se consideră pe ele însele și pe copiii lor ca parte a sistemului social ce include familiile și comunitățile.

Accelerarea transformărilor sociale, democratice, emanciparea femeii (la preocupările materne și gospodărești adăugându-se preocupările profesionale și de studiu), modificarea statutului copilului, dispersia familiei, încercarea de a valoriza prestigiul educației familiale, progresele sociologiei și psihologiei, precum și alte cauze au dus la înțelegerea faptului că orice sistem de educație rămâne neputincios dacă se izbește de indiferența sau de opoziția părinților și a comunității.

Anexa 1

Instituția
Str. ,nr.
Tel.
Orașul

Nr. din data

Protocol de parteneriat

1. PARTILE

Instituția/Grădinița, cu sediul în,
str., nr., tel., fax,
email reprezentat prin Director- in calitate de Partener

și

....., cu sediul în,
str., nr., tel., fax,
email reprezentat prin Director- in calitate de Partener

2.OBIECTUL PROTOCOLULUI:

Obiectul prezentului protocol de parteneriat îl constituie desfășurarea în parteneriat a unor proiecte cu scop educațional.

3. RESPONSABILITĂȚILE PĂRȚILOR

GRĂDINIȚA

- Să asigure baza materială și educațională pentru desfășurarea tuturor activităților prevăzute în proiect;
- Să asigure desfășurarea activităților conform graficelor de desfășurare;
- Să colaboreze cu partenerii de proiect pentru a optimiza activitățile în beneficiul copiilor;
- Să informeze periodic partenerii cu privire la toate acțiunile și concluziile care derivă din cadrul acestui proiect.

PARTENERII:

Numele partenerului:

- sa sprijine GRĂDINIȚA pe durata desfășurării proiectului prin stabilirea unui responsabil de proiect care să coordoneze toate activitățile planificate;
- să informeze copiii, părinții, cadrele didactice despre proiectul derulat, despre sistemul acestuia, despre parteneriatul dintre cele două părți;
- să participe, în calitate de invitat sau gazdă, la acțiuni derulate în proiect;
- să participe, alături de instituție la activități de mediatizare în presă sau televiziune;
- să disemineze informații despre grădinița în comunitatea educațională, socială din care face parte;
- să susțină, prin activități concrete, informații, activitatea partenerului

4. DURATA PROTOCOLULUI DE COLABORARE

Prezentul protocol este încheiat pentru perioada

5. MODIFICAREA PROTOCOLULUI DE COLABORARE

Modificarea oricărei clauze a protocolului de colaborare se poate face numai prin înțelegerea părților, convenită în scris prin act adițional.

Prezentul protocol a fost încheiat în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

Încheiat în două exemplare, astăzi:

Instituția/ Grădinița,
.....,

Director,

Partener,
.....

Director,

Anexa 2

Instituția
Orașul
Str.
Tel.
e-mail:

Instituția
Orașul
Str.
Tel.
e-mail:

Contract de parteneriat educațional

Încheiat astăzi între, reprezentată de doamna/ul. - director și, reprezentată de doamna/ul - director, unități partenerie în prezentul protocol. Cele două părți contractante convin asupra următoarelor aspecte ce constituie obiective ale colaborării pe termen de **1 an** cu posibilitatea de prelungire:

- Să organizeze împreună activități culturale, sportive, expoziții, concursuri, vizite, excursii, întâlniri de lucru.
- Să realizeze activități comune cu muzee, teatru, biserică, bibliotecă și alte instituții locale;
- Să elaboreze proiecte, portofolii, creații artistice, practice, articole, etc.
- Să se asigure o buna comunicare pentru desfășurarea în condiții optime a activităților propuse.
- Acțiunile concrete vor fi înscrise într-o anexa a prezentului proiect.
- Să se disemineze, prin toate mijloacele, activitățile desfășurate în comun.
- În organizarea și desfășurarea activităților să fie antrenați copii, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității locale.

Pentru facilitarea comunicării în scopul realizării obiectivelor propuse, pentru desfășurarea activității în cadrul parteneriatului desemnează ca persoane de contact, dar și drept colaboratori de proiect:

Din partea, domnul/a este desemnat/ă ca fiind coordonator de proiect.

Prezentul contract a fost încheiat azi, în 2 (două) exemplare originale, câte unul pentru fiecare parte.

Coordonator proiect,
Director

Coordonator proiect,
Director

Anexa 3

GRĂDINIȚA CU ORAR NORMAL
CUMPĂNA - JUD. CONSTANȚA
GRĂDINIȚA CU ORAR PRELUNGIT NR. 51
BRĂILA

„DE LA DUNARE LA MARE“

Proiect educațional
de promovare a identității locale

Coordonatori:
GRĂDINIȚA CU ORAR NORMAL CUMPĂNA
JUD. CONSTANȚA
GRĂDINIȚA CU ORAR PRELUNGIT NR. 51
BRĂILA

ARGUMENT

Anul European al Dialogului Intercultural (AEDI) 2008, decis prin decizia nr. 1983/2006/EC a Parlamentului European și a Consiliului recunoaște că diversitatea culturală este un avantaj unic de a explora beneficiile bogatului patrimoniu cultural și oportunitățile de a învăța din diferite tradiții culturale. Cine își cunoaște și păstrează identitatea și apartenența la comunitatea locală și națională este capabil să recunoască și să respecte diferențele și diversitatea culturală ca pe un fapt pozitiv care conduce la îmbogățire reciprocă. Prin relațiile de colaborare ce se stabilesc între unități de învățământ, între acestea și diferite segmente ale societății în actul educațional se poate realiza, practic, pregătirea viitorilor cetățeni, capabili să trăiască o viață armonioasă în cadrul unei societăți „mozaic“ sub aspect cultural etnic și religios.

Prin proiectul „De la Dunăre la Mare“ vă propunem să recunoaștem că suntem diferiți, că suntem produsul mediului în care ne-am născut și trăim, să ne valorificăm propria identitate, să ne respectăm diferențele, să fim împreună în diversitate tot așa cum cele două ape diferite se contopesc, delimitează și definesc spațiul românesc.

Scopul proiectului

- educarea copiilor în spiritul păstrării și promovării identității locale și naționale, dar și al respectului față de diversitate;
- implicarea activă a tuturor factorilor educaționali în dezvoltarea la copii a unui comportament specific educației interculturale.

Obiective specifice

- Familiarizarea copiilor cu elemente caracteristice comunității căreia îi aparțin: așezare geografică, forme de relief, flora, fauna, obiective social-culturale, tradiții și obiceiuri specifice, etnice și religioase.
- Conștientizarea diferențelor culturale dintre diverse etnii, religii și cultivarea respectului față de acestea.
- Valorificarea obiceiurilor și tradițiilor specifice zonei locale.
- Favorizarea comunicării, exprimării libere, independente a copiilor.
- Stimularea unor relații de prietenie, solidaritate, toleranță între copii, cadre didactice și părinți.

Descrierea proiectului

A. Grup țintă • preșcolari și școlari din grădinițe și școli partenere

- educatoare și învățătoare

B. Beneficiari: • direcți: copii, părinți, cadre didactice,

- indirecti: comunitatea locală

C. Durata: ianuarie 2008 – februarie 2009

D. Resurse umane:

- Preșcolari și școlari
- Cadre didactice
- Părinții copiilor
- Specialiști din diverse domenii: istorie, geografie, etnografie, folclor și botanica
- Colaboratori ocazionali sau permanenți
- Sponsori
- Alți parteneri

E. Coordonatori

Grădinița cu program normal Cumpăna, jud. Constanța

Director

Grădinița cu program prelungit nr. 51 Brăila, jud. Brăila

Director

Parteneri implicați în proiect

Constanța: Grădinița cu Program Normal Cumpăna

Galați: Grădinița cu Program Normal – Mihai Eminescu

Brăila:

- Grădinița cu Program Prolungit nr. 51
- Grădinița cu Program Normal nr. 50
- Grădinița „Sf. Nicolae“
- Școala „Ion Creanga“
- Școala nr. 9
- Școala nr. 21
- Grădinița Gropeni
- Grădinița Tufești
- Muzeul de istorie – prof. Ionel Câdea
- Biblioteca Județeană „Panait Istrati“
- Preot biserica „Sf. Spiridon“ Brăila
- Teatru „Maria Filotti“
- Mass-media locala - pentru diseminarea experienței didactice

Echipa de proiect:

Grădinița cu program prelungit nr. 51 Brăila

- 1
- 2
- 3

Grădinița cu program normal Cumpăna

- 1.....
- 2
- 3.....

Resurse materiale:

Harta României, albume, pliante, diapozitive, CD-uri, aparat foto, retroproiector, reviste, scanner, imprimantă, hârtie, acuarele, creioane colorate, recuzita pentru diverse programe artistice, lucrări plastice și practice, produse realizate în echipa, diplome pentru cadrele didactice și copiii participanți.

Resurse financiare:

- sponsorizări ale unor firme și ale unor părinți;
- contribuții ale cadrelor didactice din unitățile implicate.

Rezultate calitative așteptate:

- Va crește prestigiul instituțiilor în comunitate.
- Se vor consolida relațiile copil-copil, copil-educatoare, părinte-educatoare, părinte-copil, părinte-părinte.
- Va crește experiența organizatorică a fiecărei echipe de cadre didactice din unitățile implicate.
- Schimbări de comportament vizibile în viața cotidiană cu accent pe relaționarea pozitivă cu semenii.
- Creșterea gradului de conștientizare a părinților și a altor factori ai comunității locale a importanței participării responsabile la activitățile educative și extracurriculare desfășurate în parteneriat cu grădinița.
- Înțelegerea faptului că toți copiii sunt egali indiferent în ce localitate trăiesc, de ce naționalitate sau religie sunt, că trebuie să trăiască în armonie, toleranță, respect și prietenie.

Monitorizare și evaluare:

- expoziții tematice
- serbări și programe artistice
- concursuri

- vizite
- excursii
- albume foto
- înregistrări video
- portofolii
- realizarea unei reviste a proiectului (imagini, impresii, mesaje, programe artistice, schimb de experiență didactică, etc.)
- consemnare în jurnalul proiectului.

Diseminarea rezultatelor:

- Prezentarea/ diseminarea rezultatelor obținute prin: poșta electronică, articole în reviste de specialitate, în presa scrisă și audiovizuală.
- Comisii metodice, cercuri pedagogice, consiliul reprezentativ al părinților, avizierul grădiniței

Plan operațional

Activități	Data și locul desfășurării	Responsabili	Rezultate așteptate
Salut, prieteni!	Februarie 2008 Sediile unităților implicate	Coordonatorii de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • lansare proiect; • pliant cu aspecte din viața unității; • film didactic; • consemnări în jurnalul de proiect.
„Martie - măștișoare“	Martie 2008 Sediile unităților implicate	Coordonatorii de proiect și echipa de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • expoziție cu măștișoare, felicitări, daruri pentru mama • vizita la un centru de copii • vizită la căminul de bătrâni
Din comorile Dunării	Mai 2008	Garda de mediu Muzeul de științe ale naturii Coordonatorii de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • desene inspirate din mediul natal • film documentar “Insula mică” • exersarea unor comportamente de ocrotire a mediului înconjurător (oraș/sat)
„La mulți ani, copilărie!“	Iunie 2008 Grădinița Cumpăna Stadionul „Victoria“	Coordonatorii de proiect și echipa de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • excursie Brăila - Constanța • (Galați - Constanța) • concursuri sportive, program artistic
„Împreună pentru copiii noștri“	Septembrie 2008	Coordonatorii de proiect și echipa de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • schimburi de proiecte, materiale didactice, informații de proiect, modalități de realizare a activităților; • consemnare în jurnal
„Din cușărul bunicii“	Octombrie 2008 Muzeul etnografic	Coordonatorii de proiect și echipa de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • responsabilul cu realizarea expoziției de artă populară realizată cu sprijinul părinților; • crearea și decorarea unor obiecte de artizanat.

„Orașul (satul) meu - trecut și prezent!“	Noiembrie 2008 - Muzeul de istorie - în unitate cu specialist în istorie	Coordonatorii de proiect și echipa de proiect Profesor de istorie Etnograf	<ul style="list-style-type: none"> • tur al orașului (satului), album cu foto (trecut - prezent) • proiecții de film documentar • depuneri de flori la Monumental eroilor
„La mulți ani, România!“	1 Decembrie 2008	Sedii unități partenere	<ul style="list-style-type: none"> • activități plastice și practice; • acțiuni umanitare • programe artistice
„Am plecat să colindăm“	Decembrie 2008 - la instituții din administrația locală	Coordonatorii de proiect și echipa de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • colinde specifice; • datini și obiceiuri; • activități umanitare • programe artistice.
„Românii cântă „Hora Unirii“	24 Ianuarie 2009 Unități partenere	Coordonatorii de proiect și echipa de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • dramatizări ale evenimentului; • cântece, poezii, horă; • lecturi ale educatoarelor; • activități plastice, practice.
„Împreună pentru copiii noștri“	Februarie 2009 Grădinița nr. 51 Brăila	Coordonatorii de proiect și echipa de proiect	<ul style="list-style-type: none"> • întâlnire cu invitații; • monitorizarea și evaluarea proiectului din perspectiva continuării; • consemnare în jurnal; • realizarea revistei „De la Dunăre la mare”

GRĂDINIȚA CUMPĂNA

GRĂDINIȚA NR.51 BRĂILA

Anexa 4

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI GALAȚI
STRADA PORTULUI NR.57 BIS
TEL.: 0236/460170 - FAX: 0236/319396
E-mail: info@isj.gl.edu.ro
Adresa site: www.isj.gl.edu.ro

„Hai la joc. la joc, la joc
Din opinci să iasă foc!“

PROIECT EDUCAȚIONAL
ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR

ARGUMENT:

Ne propunem sa familiarizam copiii cu aspecte ale culturii populare specifice zonei in care locuiesc, precum si cu tradiții specific altor zone. Dorim sa educam la copii sentimentul de prețuire a diversității si de respect pentru alteritate.

INIȚIATORII PROIECTULUI:

- Grădinița Nr 1 „Lucașfărușul“
- Grădinița Nr 5 „Elena Doamna“
- Grădinița Nr 30 „Pinocchio“

MEMBRII ECHIPEI DE PROIECT:

- inst. Oltea Paraschiu, director Grădinița Nr 1 „Lucașfărușul“
- educ. Oana Enache, director Grădinița Nr 5 „Elena Doamna“
- inst. Florentina Gaiu, director Grădinița Nr 30 „Pinocchio“

PARTENERI:

- Centrul Cultural „Dunărea de Jos“, Galați;
- Primăria Galați;
- Teatrul de Păpuși „Gulliver“, Galați;
- Teatrul Muzical „Nae Leonard“ Galați;
- Mass media locală;
- Televiziunea română TVR 2.

COLABORATORI: cadre didactice, instructori de dans de la nivelul fiecărei unități școlare; părinții preșcolariilor.

DURATA DERULĂRII: anul școlar 2007- 2008

OBIECTIVUL GENERAL AL PROIECTULUI:

Educarea interesului și dragostei copiilor pentru portul și dansul popular, pentru ocupațiile tradiționale și obiceiurile specifice poporului român.

OBIECTIVE SPECIFICE:

- Educarea în spiritul prețuirii folclorului românesc (dans popular, tradiții, cântec, recondiționarea sau confecționarea de costume populare);
- Stimularea interesului comunității pentru desfășurarea unor activități pe teme folclorice (festival de dans popular, participarea la simpozionul cu tema „Tradiții și obiceiuri la români“, amenajare de expoziții tematice);
- Constituirea la nivelul grădinițelor participante a unor sub-echipe de proiect pentru documentare și realizarea activităților din cadrul proiectului;
- Popularizarea activităților proiectului prin valorificarea experiențelor, cu implicarea efectivă a partenerilor.

	Festivalul de dans popular	Simpozion național cu tema „Tradiții și obiceiuri la români“
Lansarea proiectului	<p>Selectarea responsabililor pe grădinițe</p> <p>Constituirea echipelor de dans popular pe grupe de vârstă;</p> <p>Pregătirea dansurilor în fiecare unitate preșcolară;</p> <p>Recondiționarea / confecționarea de costume</p> <p>Constituirea juriului festivalului</p> <p>Selectarea formațiilor de dans participante</p> <p>Desfășurarea festivalului de dans popular</p> <p>Premierea participanților</p> <p>Realizarea unui DVD cu dansurile populare prezente în festival</p>	<p>Elaborarea regulamentului simpozionului de către echipa de proiect; stabilirea secțiunilor de concurs;</p> <p>Popularizarea simpozionului pe site-ul www.didactic.ro și prin inspectoratele școlare</p> <p>Primirea materialelor</p> <p>Organizarea expozițiilor și conferințelor de prezentare a materialelor transmise de participanți;</p> <p>Premierea participanților</p> <p>Realizarea unui CD.</p> <p>Trimiterea CD-urilor și diplomelor tuturor participanților</p>
Rezultate așteptate	<p>Participarea a cel puțin 60 de formații în etapa de preselecție (1200 de copii și 100 de educatoare, instructori de dans)</p> <p>Participarea a cel puțin 30 de echipe în festival (600 de copii și 50 de educatoare, instructori de dans)</p> <p>Cooptarea a 3 reprezentanți ai partenerilor în componența juriului festivalului</p> <p>Realizarea de 20 de afișe, postere</p> <p>Oferirea a 100 de diplome (premiu I, II, III, mențiuni și de participare pentru educatoare, instructori)</p> <p>Realizarea a 100 de DVD-uri cu dansuri prezentate în festival</p>	<p>Cel puțin 100 de lucrări participante</p> <p>Cooptarea a 3 reprezentanți ai partenerilor în componența juriului festivalului</p> <p>Realizarea de 20 de afișe, postere</p> <p>Amenajarea expozițiilor</p> <p>Organizarea conferințelor de prezentare a materialelor transmise de participanți, cu participarea a 40 de educatoare și reprezentanți ai comunității locale</p> <p>Oferirea de diplome tuturor participanților;</p> <p>Realizarea a 100 de DVD-uri cu lucrările prezentate/ expuse.</p>
Grup țintă	<p>60 de formații în etapa de preselecție (1200 de copii și 100 de educatoare, instructori de dans)</p> <p>30 de echipe în festival (600 de copii și 50 de educatoare, instructori de dans)</p>	<p>100 de cadre didactice din învățământul preșcolar la nivel național</p> <p>parteneri și sponsori</p>

	parteneri și sponsori comunitatea locală	comunitatea locală
Monitorizare	tabele nominale: cadrele didactice și copiii implicați în proiect	tabele nominale: cadrele didactice și copiii implicați în proiect
	dovezi privind achiziționarea de costume populare	lucrări prezentate pe secțiuni
	fișe de evaluare a preselecțiilor/ selecției finale	fișe de evaluare pentru etapa de preselecție și de selecție finală
	desfășurarea propriu-zisă a festivalului	DVD-uri
	participarea publicului la festival	rapoarte intermediare și raport final
	DVD-uri	expoziție
	rapoarte intermediare și raport final	acordare de premii
	acordare de premii	

I. Obligațiile grădinitelor organizatoare

- să asigure fluxul informațional privind etapele derulării proiectului;
- să promoveze proiectul educațional, stimulând interesul cadrelor didactice din județ și a partenerilor educaționali;
- să asigure buna desfășurare a activităților;
- să asigure sănătatea și siguranța copiilor.
- să monitorizeze și să evalueze acțiunile și activitățile derulate;

II. Obligațiile teatrului muzical „Nae Leonard“ Galați

- să sprijine desfășurarea activităților prin asigurarea salii de spectacol;

III. Obligațiile primăriei Galați

- să sprijine desfășurarea activităților;
- să participe efectiv la realizarea acțiunilor propuse, prin delegarea unui reprezentant în juriul festivalului;
- să aloce fondurile necesare desfășurării festivalului, conform devizului estimativ de cheltuieli al proiectului (închirieri săli, premii, organizare, deplasări/diurna formații dans din județ, etc.)

IV. Obligațiile centrului cultural „Dunărea de Jos“ Galați

- să sprijine desfășurarea activităților;
- să participe la realizarea acțiunilor propuse, prin asigurarea de personal specializat pentru pregătirea formațiilor de dans, pentru jurizarea festivalului);
- să promoveze activitățile din cadrul proiectului prin afișe, pliante, bannere.

Bibliografie

- AGABRIAN, Mircea, Școala, familia, comunitatea. Didactica Universitaria, 2007.
- ANGHEL, Petre, Stiluri și metode de comunicare. București: Aramis, 2003.
- ANTONESEI, Liviu, Polis și Paideia. Șapte studii despre educație, cultură și politici educative. Polirom, Iași, 2005.
- BALICA, Magdalena, Ciprian Fartușnic, Perspective asupra dimensiunii educației de gen - Institutul de Științe ale Educației, București 2004.
- BARNES, Jonathan, Aristotel, Editura Humanitas, București 2006.
- CLAFF, Godfrey, Parteneriat școală – familie – comunitate, Ghidul cadrului didactic, Program PHARE Acces la educație pentru grupuri dezavantajate, 2006.
- COMAN, Cristina., Relațiile publice: principii și strategii, Polirom, Iași, 2001.
- COMAN, Cristina, Relațiile publice și mass media, Polirom, Iași, 2004.
- DUMITRANA, Magdalena, „Copilul, familia și grădinița“, Editura Compania, București, 2000.
- DURKHEIM, Émile. Educație și sociologie. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980.
- EZECHIL, Liliana, Comunicarea educațională în context școlar. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002.
- ECATERINA Adina, „Consilierea și educația preșcolară“, Editura Aramis, București, 2002.
- HOFSTEDE, G.: Managementul structurilor multiculturale. Editura Economică, București, 1994.
- IONESCU, Ion, Sociologia școlii, Editura Polirom Iași, 1997.
- IUCU, Romiță, Emil Păun, Educația preșcolară în România, Editura Polirom, Iași, 2002.
- JINGA, Ioan, Manualul de management instrucțional - Conducerea învățământului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993.
- MIHAILESCU, Eusebiu, Omul și conviețuirea socială – cugetări și reflecții, Editura Albatros, București, 1981.
- NARLY, Constantin, Pedagogie generală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.
- ROBINSON, Dave, Judy Grove, Câte ceva despre Platon, Editura Curtea Veche, București, 2001.
- STĂNCIUGELU, Irina, Tran, Vasile, Teoria comunicării, Editura Comunicare.ro, București, 2003.
- ȘTEFAN, Mircea, Lexicon pedagogic, Editura Aramis Print, București, 2006.
- TOMȘA, Gheorghe, Consilierea și orientarea în școală. Casa de Editură Viața Românească, București 1999.
- VELEA, Luciana-Simona, Nicolae Toderaș, Mihaela Ionescu, Participarea elevilor în școală și în comunitate. Ghid pentru profesori și elevi, TEHNE Centrul pentru Inovare și dezvoltare în educație, Editura Agata, Botoșani, 2006.
- ***ZAMFIR Cătălin, Vlăsceanu Lazăr, Dicționar de sociologie, Editura Babel, București, 1993.
- ***Educația preșcolară în U.E. Concepții și măsuri actuale, Editura Alternative, București, 1997.
- ***Dicționar de filozofie, Editura Politică, București, 1978.
- ***Revista Învățământului Preșcolar nr. 3, 4/1997, București, 1997.
- ***Revista Învățământul primar nr. 1,2, Editura Discipol, București, 1996.
- ***www.Thomas Armstrong.com
- ***www.merriam-webster.com
- ***www.olimpiadelecomunicarii.ro

Cuprins

Argument	5
Capitolul 1. Grădinița și comunitatea	7
Capitolul 2. ABC-ul parteneriatelor educaționale	11
Capitolul 3. Interacțiuni și influențe în cadrul parteneriatului grădiniță-comunitate	25
Concluzii	37
Anexe	38
Bibliografie	50